

Sveta maša za praznik
svetega Rešnjega telesa
v cerkvi Marije Pomočnice
v Ramos Mejiji

Foto Marko Vombergar

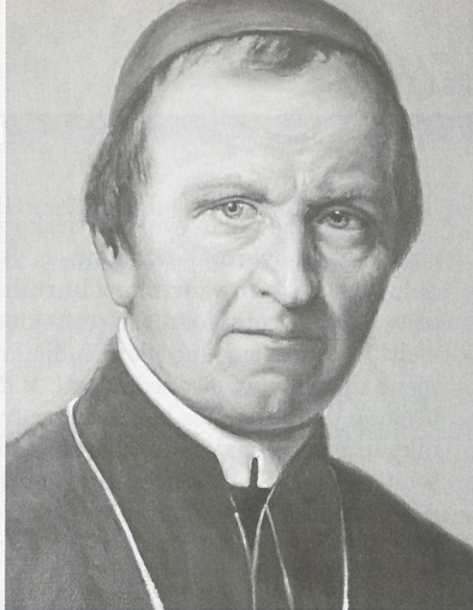
Duhovno življenje

BUENOS AIRES LETO 77 +++ • 9-10 SEPTEMBER - OKTOBER 2010

ŽEGNANJE PRI MARIJI POMAGAJ V SLOVENSKI HIŠI
Foto Marko Vomberger

Dve svetli zvezdi na slovenskem nebu

Dr. NADISLAVA LAHARNAR

Ilirsko gibanje v 19. stoletju je bilo usmerjeno panslovansko, a ni moglo ogreti slovensko zavodnih narodnjakov. V gibanju so namreč videli nevarnost, da bi se v njem Slovenci narodno porazgubili in utočili ali pa postali 'planinski Hrvati'. In to v času, ko je slovenska posebna pot že bila načrtovana. Narod je že imel moč, ki so odločno nadaljevali delo prejšnjih rodov.

V začetku 19. stoletja so na kmetih na splošno že povsod znali brati in tudi radi so brali. V 'hiši' so hranili knjige na častnem mestu, na polici poleg svetih podob. Vodnik pravi v Ljubljanskih Novicah l. 1798, da to ljubezen do slovenske besede v veliki meri dolgujemo že očetu Marku Pohlinu (1735-1791).

Deželni šol je bilo tedaj bolj malo in še te niso prav odgovarjale dejanskim potrebam naših ljudi. Zlasti glede uporabe domačega jezika. Po letu 1830 so se zato močno razširile *nedeljske šole*, v katerih so poučevali pred vsem duhovniki

- v domačem jeziku in z veliko ljubeznijo;
- znali so združiti potrebno in koristno z lepim in prijetnim, in

- učne ure so usklajali s kmečkim delovnim tednom. Vse to je ustvarjalo ugodno vzdušje in zagotavljalo večjo sprejemnost in veselje do učenja.

Niti Slomšek niti Prešeren se nista pridružila Ilirskemu gibanju. Delovala pa sta vsak na svojem mestu tako, da sta njuni imeni vzajemno zable-

steli na slovenskem nebu z lastno svetlobo, kot dve zvezdi. V njuni blagodejni luči je Slovenija ob koncu drugega tisočletja po Kristusu prvič v svoji zgodovini dosegla priznanje svoje polne državnosti in enakopravnost z drugimi evropskimi državami. Slomšek in Prešeren tega nista doživela, oba pa sta k temu cilju nedvomno veliko doprinesla, saj sta polagala nesporne temelje za doseg narodovega uspeha.

Prešeren, slovenski vrhunski pesnik, je izoblikoval naš jezik v dragoceno umetniško »posodo« narodove biti, vere, čustev in mišljenja. Slovenska beseda je utelešenje slovenstva, zato smo ji dolžni spoštovanje. Slovenska beseda nas povezuje v narod in je naš spoznavni znak, kjerkoli se srečujemo. Slovenska beseda nas je sprejela ob rojstvu, nas je krstila, nas spremlja skozi življenje in ob prestopu praga večnosti bo slovenski naš poslednji vzdih.

Slomšek je že v mladih letih pospeševal znanje slovenskega jezika med bogoslovci in jih tudi vzpodbujal h pisateljevanju. Tudi sam je učil v nedeljski šoli in dosti pisal o vsem, kar se mu je zdelo potrebno za njegove vernike. Pisal je za svoje ljudstvo in se potegoval za njegovo dobro.

Dobro je poznal Krško in Lavantinsko škofijo, ki sta tedaj imeli skupno bogoslovje v Celovcu. Poznal je tudi njih pastirje in nadrejenega solnograškega škofa. Vsi so s svojim razumevanjem olajšali

prenos lavantinskega sedeža v Maribor. To razumevanje je v resnici bilo bistvene važnosti, kajti v razgovorih ni šlo le za navadno preselitev sedeža, ampak tudi za novo ozemeljsko razmejitev škofij z večletno tradicijo. V skrbi za duhovni in družbeni blagor vernikov so se odločili za kar najbolj narodno enotne in zaokrožene škofije. Pogovori so resnično potekali med dobrimi pastirji, ker so nemški škofje na eni strani in slovenski škof na drugi skupaj iskali le večjo čast božjo. Danes bi mogli reči, da je končni sporazum pravi vzoren primer *politične Caritas* v duhu prve okrožnice Benedikta

XVI., za Božič 2004.

Slomšek je združeval pastirsko oblast z avtoriteto svoje svetniške osebnosti. Bog nam ga je dal za vodnika in vzornika v burnih časih naše nepravdalne preteklosti. To preteklost je treba poznati in ceniti, saj smo njeni dediči in odgovorni za njeno upraviteljstvo v sedanosti. V drugačnih okoliščinah pa tudi danes kot narod potrebujemo vzornika in zavetnika. V resnici ga že jasno vidimo v Antonu Martinu Slomšku, ki je *naše gore hrast*, naš ponos in naše veselje. Vendar zgodi se božja volja!

Jezus, človek majhnih števil

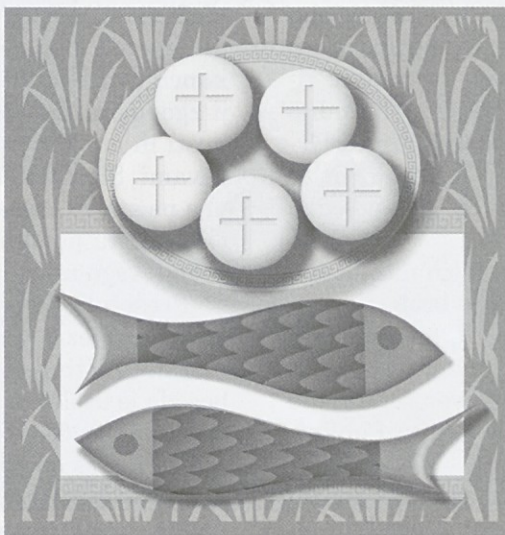
FRANÇOIS X. NGUYEN VAN THUÂN (25)

In pogledimo Jezusa. V Svetem pismu Mojzes nastopa kot človek velikih števil. Ko so Izraelci odšli iz Egipta, jih je bilo »kakih šeststo tisoč pešcev, mož brez otrok. Tudi dosti drugih ljudi je šlo z njimi ter drobnica in govedo, silno veliko živine« (prim. 2 Mz 12,37-38).

Jezus se v primerjavi z njim kaže kot človek majhnih števil. Njegova pozornost je usmerjena predvsem k 'majhnim', h grešnikom: k Zaheju, Samarijanki, h grešnici, ki ji je bilo odpuščeno, k preišuštnici

... V njegovem učenju o Božjem kraljestvu ne nastopajo veličastni ali pozornost vzbujajoči liki: »Čemu je podobno Božje kraljestvo in čemu naj ga primerjam? Podobno je gorčičnemu zrnu, ki ga je človek vzel in vsejal na svojem vrtu. Zrastlo je in se razvilo v drevo in ptice neba so gnezdale na njegovih vejah« (Lk 13,18-19).

In še: »Čemu naj primerjam Božje kraljestvo? Podobno je kvasu, ki ga je vzela žena in ga umesila

v tri merice moke, dokler se ni vse prekrvasilo« (Lk 13,20-21).

»In govoril je: 'Z Božjim kraljestvom je kakor s človekom, ki vrže seme v zemljo. Spi in vstaja, ponoči in podnevi, seme pa klije in raste, da sam ne ve kako'« (Mr 4,26-27).

Jezus skupinice svojih učencev ne primerja s četo, ki bi bila pripravljena na boj ali bi se navduševala v zmagah, ampak pravi:

»Ne boj se, mala čreda, kajti vaš Oče je sklenil, da vam da kraljestvo« (Lk 12,32).

In še:

»Vi ste sol zemlje. Če pa se sol pokvari, s čim naj se osoli?« (Mt 5,13).

»Vi ste luč sveta ...« (Mt 5,14).

»Pošljem vas kakor jagnjeta med volkove« (Lk 10,3), reče svojim in jih spodbuja, naj gredo brez denarja in brez moči: ne nosite ne torbe ne palice (prim. Mt 10,9-10).

V njegovih prilikah in v njegovih pripovedih se najpogostejše pojavljajo majhna števila in majhne stvari, ki kažejo njegovo pozornost na posamezne osebe, na ponižne in bistvene zadeve.

Govori o "dveh novčičih" (to je o drobižu), ki ju je vdova vrgla v tempeljsko zakladnico (prim. Mr 12,41-42); o pastirju, ki pusti devetindevetdeset ovac in gre iskat tisto edino ovco, ki se je izgubila (prim. Lk 15,4-7); o ženi, ki ima deset drahem, pa pometa hišo, dokler ne najde izgubljenih drahem (prim. Lk 15,8-10).

Da bi nasitil množico, mu je za-
doščalo pet hlebov in dve ribi.

Cerkev je kot 'manjšina' pokli-
cana, naj živi v skladu s tem evan-
geljskim slogom in naj sprejme za
svoje tiste stvari, ki jim je Jezus
dajal prednost.

Obzidje nove Jerihe

V zgodovini je bila Cerkev tako
v svoji vesoljni razsežnosti kakor v
svoji krajevni razsežnosti manjšina
vpričo rimskega cesarstva in vpričo
barbarskih vpadov; oslabile so
jo notranje razcepitve v moderni
dobi, pred francosko revolucijo; v
stoletju, ki je komaj minilo, je tr-
pela pod nasilno premočjo naciz-
ma in komunizma, zdaj pa trpi za-
radi porabništva ...

Toda pred Goljate vsake dobe
je Gospod poslal neoborožene Da-
vide: Cirila, Atanazija, Hilarija iz
Poitiersa, Ambroža in Avgušтина,
Frančiška Asiškega, Dominika,
Brigito in Katarino, Ignacija Lo-
jolskega, Petra Kanizija in Karla
Boromejskega, Terezijo in Tomaža
Mora; in v našem času vse velike
papeže dvajsetega stoletja in
pastirje, kot so Wyszynski, Minds-
enty, Beran, Stepinac, Tomašek,
Gong Pin Mei.

Pavel VI., papež, ki mu je hudo
trpljenje povzročala pokoncilaska
kriza, je izbral kot svoje geslo: *In
nomine Domini* - v Gospodovem
imenu. Janez Pavel II. je že takoj
od začetka svojega papeževanja
vzel za simbol križ, ki je *spes unica*
- edino upanje, in Marijo, ki je *vita*,
dulcedo et spes nostra - življenje,
sladkost in upanje naše, in je
zaklical: »Ne bojte se! Komunizem
je samo vrinek zgodovine.« Mnogi
so se norčevali iz njega. Mislili so,
da je le malo realističen. Trdili so,
da je zemljevid sveta že ves rdeč.
Toda obzidje nove Jerihe (Berlina)
je padlo in Cerkev je prestopila
prag tretjega tisočletja.

Neslutena Gospodova pota

Ko sem bil interniran v vasi
Giang Xá, dvajset kilometrov od
Hanoja, me je nadziral neki ka-
toličan. V prvem trenutku si je
zastavljal veliko vprašanj o moji

osebnosti: kaj je storil ta škof, da
ga tako držijo v zaporu? Ko je živel
in jedel z mano in spal v sobi, ki je
bila poleg moje, je počasi razumel,
pustil mi je pisati duhovne knjige,
k meni je vodil duhovnike, ki so me
ponoči prihajali obiskovat iz tri-
sto kilometrov oddaljenih krajev,
da bi slišali besedo o drugem vati-
kanskem cerkvenem zboru, ker se
ga ni mogel udeležiti noben škof iz
Severnega Vietnama.

Vsak mesec je moral ta stražar
policiji napisati poročilo o meni.
Nekaj časa je to delal, potem pa
mi je rekel:

- Ne pišem več, ne vem kaj pi-
sati.

- Treba je pisati! Če ne boste
pisali, vas bodo nadomestili. Nov
stražar mi ne bo storil nič dobrega.

- Ampak ne vem, kaj naj pišem!

- Dobro, jaz bom napisal po-
ročilo, vi ga boste prepisali in po-
trdili.

- Dobro!

Policija je bila zelo zadovoljna z
njegovim poročilom in mu je poda-
rila steklenico pomarančnega žga-
nja, ki ga je prinesel v hišo in sva
ga zvečer skupaj pila.

Po njegovi zaslugi sem mogel
skrivoma posvečati duhovnike,
inkardinirane v drugih škofijah, ki
so mi jih pošiljali drugi ordinariji.
Ker sem bil že v zaporu, nisem
tvegala. Ponoči je stražar pripeljal
k meni bogoslovce, ki so prinesli s
seboj škofovski obrednik in sveta
olja. To so bile najdaljše posvetitve
na svetu! Začele so se namreč
okrog 23.30 in se končale okrog
enih naslednjega dne.

Ta stražar me je ponoči tudi
vodel k bolnikom, da sem jim po-
deljeval zakramente. Nikoli si ne bi
bil mislil, da me bo Jezus poklical
k tovrstnemu tako izvirnemu duš-
nopastirskemu delovanju. Zares,
Sveti Duh kakršno koli osebo upo-
rabi za to, da je orodje njegove mi-
losti!

»Mirabilis Dominus - Čudoviti Gospod«

Sklenil bom z dvema drugima
dogodkoma, ki sem ju doživel.

Na otoku Zanzibar v velikan-
skem Indijskem oceanu, v neki
ubožni vasi pod kokosovimi dre-

vesi sem srečal dve mladi nem-
ški gospodični: zdravnico in medi-
cinsko sestro. Kaj sta delali tam?
Bili sta prostovoljki, na ta kraj sta
prišli, da bi pričevali za krščansko
ljubezen v tej muslimanski trd-
njavi. Zrno soli v oceanu! Kakšna
vera!

V Bagamoyu, pristanišču na
vzhodu Tanzanije, kjer so se iz-
krcali prvi misijonarji, sem obis-
kal staro pokopališče patrov Sve-
tega Duha v bližini nekega opič-
jega kruhovca (*baobaba*), velikan-
skega afriškega drevesa. Vsi so
umrli mladi. Najstarejši je dosegel
samo devetintrideset let. V tišini
sem pokleknil in poljubil zemljo:
Mirabilis Dominus in sanctis suis
- čudovit je Gospod v svojih svet-
nikih! In čutil sem veter, ki je
pihal med kokosovimi listi: *Pusi-
llus grex* - mala čreda. Ne bojte
se.

In zato, bratje: *Ne bojte se! Pro-
cedamus in nomine Domini!* - Poj-
dimo naprej v Gospodovem imenu!
Zidovi nove Jerihe bodo padli.

Dalje prihodnjič
Iz knjige *Pričevalci upanja*

»Vsak,
kdor hoče doseči
najvišje,
se ne dvigne naenkrat,
ampak se vzpenja od
stopnice do stopnice.«

Papež Gregor Veliki

»Molitev,
kakor je dobra in
potrebna,
te bo utrudila
in končno jo boš
opustil,
če je ne podpira
sveto obhajilo.«

Peter Eymard

Čutimo s Cerkvijo!

Nameni Apostolata molitve

ZA SEPTEMBER

SPLOŠNI NAMEN: Da bi v manj razvitih predelih sveta oznanjevanje Božje besede prenovilo človeška srca in ljudi spodbudilo k delu za resnični družbeni napredek.

»**G**lej, vse delam novo!« (Raz 21,5)
V septembru, ko mnogo Cerkev po svetu praznuje mesec Svetega pisma, nas papežev molitveni namen vabi, naj Božjo besedo postavimo v središče. Spodbuja nas, naj obnovimo v sebi zaupanje v moč Besede, ki je sposobna spreobračati človeška srca in vse delati novo, celo v najbolj zapuščenih delih sveta. »Kajti kakor pride dež in sneg izpod neba in se ne vrača tja, ne da bi napojil zemljo, jo naredil rodovitno in brstečo, dal sejalcu seme in uživalcu kruh, tako bo z mojo besedo, ki prihaja iz mojih ust: ne vrne se k meni brez uspeha.« (Iz 55, 10-11)

Božja beseda mora vedno voditi k ljubezni do bližnjega. Zato ni dovolj, da jo samo poslušamo; postati mora dejavna in se spremeniti v naše zavzeto služenje, zlasti ubogim, ki so znamenje Gospodove navzočnosti med nami. S svojo besedo želi naše življenje ljubeči Gospod razsvetljevati, voditi in tolažiti vernike v vseh okoliščinah - pri delu in praznovanju, v času trpljenja in pri razvedrilu, v družinskem in družbenem življenju, tako da se vsak trenutek »vse preizkuša in kar je dobro, obdrži« (1Tes 5,21). Božja beseda mora kot kvas prodrati v ta naš pluralistični in sekularizirani svet, da bo evangelij postal srce kulture in jo bo s svojo močjo očistil in povzdignil v orodje Božjega kraljestva.

Naj molitev tega meseca tako poži v nas ljubezen do Božje besede, da jo bomo bolj pogosto prebirali,

VAN GOGH, Sveto pismo

o njej premišljevali, predvsem pa, da se kristjani ne bomo omejevali samo na oznanjanje veselega sporočila odrešenja, temveč da bomo pogumno pričali zanj s svojim življenjem. »Trava se posuši, cvetica ovane, beseda našega Boga pa obstane na veke.« (Iz 40,8)

MISIJSKI NAMEN: Da bi odprli srca za ljubezen in odpravili tolike vojne in spore, ki še vedno mažejo naš svet s krvjo.

Vsi ljudje si želimo svet brez vojn. A ni jih veliko, ki si za to tudi dejavno prizadevajo. Prav takšne pa potrebujemo, saj dobre želje niso dovolj v tem našem okrutnem svetu. Jezus je obljubil: Blagor tistim, ki si prizadevajo za mir, ker se bodo imenovali Božji otroci. Za mir je potrebno trdo delati, si prizadevati za pravičnost, za spravo, potrebno je spoštovati pravice posameznikov, plemen in narodov, potrebna je ponižnost in odprtost resnici in dialogu, včasih zahteva veliko mero poguma in odločnosti. Proti miru so vsi, ki delajo za krivične odnose, nasprotuje mu tudi mogočna industrija, ki živi od prodaje orožja, miru ne marajo tisti, ki se v nemirnem ozračju znajdejo

kot prekupčevalci ...

Vsak dan slišimo o vojnih razmerah, največkrat v Afriki in Aziji in na področjih, kjer so muslimani. Pravijo, da smo od 1990 leta imeli vojne v 45 državah. Še več držav je okusilo državljske vojne spopade.

Cerkev si je vedno prizadevala za mir v svetu in je podpirala organizacije in spodbude v tej smeri. Tudi pogajanja o zmanjšanju atomskega orožja in prepoved izdelave takšnega orožja vedno podpira. Cerkev opozarja, da vojne niso sredstvo za urejanje mednarodnih vprašanj, nasprotno, zaradi vojn so težave še večje, ker se poglobljajo krivice in sovraštva. Papež vedno prosi, naj molimo za mir in ko se kje pojavijo nevarna žarišča

vojnih sporov, tudi javno prosi vse odgovorne, naj se odrečejo nasilju. Kako primerno je to izraženo v mesečnem namenu: da bi odprli srca za ljubezen.

SLOVENSKI NAMEN: Da bi bil sad srečanja mladih v Stični odločitev, da bodo hodili skozi življenje z Jezusom in Marijo.

Če bi hoteli naštet prireditve, srečanja in podobno, po katerih je prepoznaven mesec september, bi bilo nedvomno na zelo vidnem mestu srečanje mladih v Stični. Mnogi mladi že vedo: septembra gremo v Stično! V Stični se dogaja 'sreča', kakor mladi v svojem jeziku radi razlagajo srečanje. Mlada Stična kipi od tega srečanja. Velikodušna mladost seveda vključuje vse dobre razsežnosti, želeti pa je še posebej, da bi se 'sreča' v srečanju ne godila le v neposredni, mladostno čustveni, človeški razsežnosti, ampak tudi na globlji duhovni ravni srečanja z Jezusom in Marijo, ki naj bi postala mladim vodnika na poti skozi življenje. Naj bo Stična mladih tudi izvir prepričljivega, živega, ponosno veselega mladostnega krščanstva!

F. K.

ZA OKTOBER

SPLOŠNI NAMEN: Da bi katoliške univerze postajale vse bolj kraji, kjer je v luči evangelija mogoče izkusiti skladno povezanost med vero in razumom.

Po čem naj bi se 'katoliška' univerza ločila od vseh ostalih? Kaj naj bi posebnega prispevala družbi in Cerkvi pri evangelizaciji sveta? Zadostuje že kapela v stavbi in dnevna maša za študente ali ima katoliška univerza nalogo, da vzgaja pobudnike družbenih sprememb, ki bodo delovali po evangelijskih načelih? Na eni strani religiozna in liturgična razsežnost, na drugi strani vest družbe, ki si prizadeva za pravičnost Božjega kraljestva. Očitno sta obe razsežnosti pomembni in potrebni. Vprašanje je, kako to doseči z ustreznimi predmetniki in študijskimi usmeritvami in kako v samem kampusu organizirati duhovniško službo. Vsi ti problemi so vključeni v papežev molitveni namen za ta mesec.

Katoliške univerze naj bi bile prostor, kjer bi se vera v dialogu srečevala s človeško znanostjo, s sodobno filozofijo in umetnostjo. Izkazovala naj bi harmonično skladnost med razumom in vero. Poiskala naj bi prepričljiv odgovor na posvetnost in materializem današnje družbe in ponudila rešitev v razumni veri in v zavzetosti za najrevnejše, nerazvite in zapuščene. Zelo jasno je to misel izrazil p.P.H. Kolvenbach v Mehiki 16.feb.2003: Univerza ni vredna svojega imena, če molči o nečloveških razmerah, v katerih živi revni del sveta, ali če odvrta pogled od v nebo vpijočih krivic. Tudi ne zadošča le razkrivati revščino, krivice in čedalje hujše uničevanje okolja. Potrebno je to delati na način, ki je vreden univerze: z duhovno modrostjo in z najsodobnejšimi znanstvenimi spoznanji. Samo tako je mogoče graditi novo, pravičnejšo in bolj človeško stvarnost. Sredstva morajo ustrezati namenu. Zato danes,

bolj kot kadarkoli prej, potrebujemo univerzo, ki se bo v vzgoji mladih, v raziskovalnem delu in v svojem mestu v družbi odlikovala po tem, da se na eni strani povezuje s potrebami revnih in njihovih zakonitih zahtev, po drugi strani pa gradi mostove do poslovnega sveta in družbenega življenja. Skupaj lahko zgradimo družbo, kjer bo spoštovano vsako človeško življenje.

MISIJONSKI NAMEN: Da bi obhajanje misijonske nedelje bilo priložnost, da se zavemo, da je naloga oznanje Kristusa nujno potrebna služba, ki se ji Cerkev ne more odpovedati in ki jo je poklicana opravljati v dobro človeštva.

Misijonska nedelja je vsako leto na predzadnjo nedeljo v oktobru. Na ta dan Cerkev oznanja vsem kristjanom, da je evangelij namenjen vsemu svetu in da smo vsi poklicani, da pri evangelizaciji sveta sodelujemo. Pred očmi imamo Jezusa, ki pred vnebohodom pošilja apostole v svet z naročilom, naj gredo po vsem svetu in oznanjajo evangelij vsem ljudem. Verniki pri tem sodelujemo najprej z molitvijo in darovi v podporo misijonarjem in misijonarkam, nekateri pa tudi s podaritvijo svojega življenja v misijonskih deželah. Misijonsko nedeljo smo začeli obhajati leta 1822, novo spodbudo pa je prispevala

slovesna prošnja papežu leta 1926, naj še bolj poudari pomembnost te nedelje, ko morajo tudi škofje oznanjati vsesplošno dolžnost podpiranja misijonskega dela. Tudi v naših škofijah je na misijonsko nedeljo krajevni škof oznanjevalec misijonskega dela.

Svet se v zadnjih desetletjih zelo hitro spreminja. Nekdaj misijonske dežele, zdaj samostojne države, imajo včasih več duhovnih poklicev kot nekdanje pretežno katoliške države v Evropi in Ameriki. Naj omenimo Indijo, ki pošilja duhovnike in redovnice na druge celine, ali Zambijo, kjer imajo škofije že več novomašnikov vsako leto kot slovenske škofije. V teh spremenjenih razmerah delujejo tudi naši misijonarji in misijonarke, ki jih na misijonsko nedeljo še prav posebej podprimo.

SLOVENSKI NAMEN: Da bi v papežu in škofih gledali može, ki jim je Kristus zaupal vodstvo Cerkve.

Gospod Jezus je izbral dvanajstere, da bi bili z njim in bi jih pošiljal oznanjati evangelij (Mr 3,14). Vedel je, da sam ne bo mogel priti povsod, zato je hotel imeti sodelavce, ki bodo širili njegovo veselo novico po vsem svetu. Preden se je ločil od svojih prijateljev jim je rekel: »*Pojdite torej in naredite vse narode za moje učence: kršćujte jih v ime Očeta in Sina in Svetega Duha*« (Mt 28,19).

Jezus je imel med dvanajsterimi tri učence, ki jim je še posebej zaupal. To so bili Peter, Jakob in njegov brat Janez (Mr 5,37; Mt 17,1; 26,37). Petru pa je zaupal največ. Potem ko je Peter izpovedal vero v Gospoda, mu je ta rekel: »*Ti si Peter in na tej skali bom sezidal svojo Cerkev in vrata podzemlja je ne bodo premagala*« (Mt 16,18). In na koncu, preden je šel Gospod v nebesa, je dal Petru naročilo, naj skrbi za njegovo Cerkev (Jn 21, 15-19).

Apostol Peter je bil prvi papež, Jezusov zakoniti zastopnik na zemlji. Imenuje se tudi služabnik služab-

nikov, kar so v drugi vrsti škofje, ki so papeževi sodelavci. Le-ti imajo v Cerkvi pomembno in odgovorno poslanstvo. Katoličani verujemo, da posebej po papežu in škofih deluje Božji Duh in vodi Cerkev. Oni so tisti, ki varujejo zaklad vere in skrbijo za neokrnjeni katoliški nauk (2 Tim 1,12-13).

Tisti, ki je na vrhu, pa naj si bo v Cerkvi ali politiki, je pogosto pod drobnogledom. Ljudje spremljajo vsak njegov korak. Težava nastopi takrat, ko smo ljudje preveč zahtevni in kritični do njih. Papež in škofje si prizadevajo po svojih najboljših mo-

čeh izpolniti poslanstvo, ki jim ga je zaupal Gospod. On zaupa svojim služabnikom. Zakaj jim ne bi zaupali tudi mi?

Papež in škofje so potrebni našega zaupanja in sodelovanja. Predvsem pa potrebujejo našo molitev. Spomnimo se, kako sta Aron in Hur podpirala roke Mojzesu, ko je ta molil h Gospodu, da bi Izraelci zmagali v boju z Amalečani (2 Mz 17,12). Tudi papež in škofje potrebujejo našo molitev, da bi zmagali v duhovni bitki za odrešenje ljudi. Kdo bo na njihovi strani, če ne mi, ki smo njihovo zaupano jim Božje ljudstvo?

Ivan Hočevar

SVETNIK V MESECU

VINCENSKI PAVELSKI, red. ustanovitelj 1581 – 1660

27. september

SILVESTER ČUK

Prava veličina človeka se meri po njegovem srcu. Po tem merilu je Vincencij Pavelski, ki je bil majhne postave - meril je le 1,59 metra - pravi velikan. »Po njegovi zaslugi,« je zapisal slovenski življenjepisec, »se je nekaj let nevidno božje prijateljstvo na viden način razodevalo nemirnim srcem in bolnim telesom trpečega človeštva.« Nemirnim srcem - po duhovnikih njegove Misijonske družbe, katerih glavna naloga je bila s preprosto evangeljsko besedo po ljudskih misijonih oznanjati glavne verske resnice krščanstva in jih navajati k dobri spovedi; bolnim telesom - po Družbi usmiljenih sester ali usmiljenk, ki jih je ustanovil skupaj z Ludoviko Marillac, da bi stregle bolnikom in skrbele za trpeče, v katerih trpi Kristus sam.

Bil je kmečki sin, rojen 24. aprila 1581 blizu mesta Dax v francoski pokrajini Gaskonji. Od matere je podedoval čut za delo ter ljubezen do ubogih in zatiranih. Kot otrok je pasel ovce in svinje. Ko mu je bilo štirinajst let, je šel v šolo, z devetnajstim pa je že postal duhovnik.

V prvih dvanajstih letih duhovništva je doživel marsikaj razburljivega. Potem se je seznanil s svetniškim duhovnikom Berullom in po njegovem nasvetu sprejel manjšo župnijo, v kateri je navdušeno deloval. Nekaj časa je bil vzgojitelj v plemiški družini Gondi, nato pa spet šel na župnijo, kjer je v živem stiku z ljudmi začutil, da ga Bog kliče

za očeta revežev. Verne žene je zbral v skupine »gospa krščanske ljubezni«, ki so organizirano skrbele za reveže v svoji okolici. Seznanil se je z ženevskim škofom svetim Frančiškom Saleškim. Glede prepotrebne obnove verskega življenja sta si bila edina: duhovščina se mora poglobiti v znanju in pobožnosti, pridiga naj bo preprosta, zasnovana na evangeliju, pot svetosti je zvesto izpolnjevanje svetostnih dolžnosti.

Preselil se je v Pariz v samostan svetega Lazarja. Pri njem so se začeli zbirati dobri duhovniki iz Pariza in okolice na duhovne konference. Leta 1625 je Vincencij ustanovil Misijonsko družbo, katere člani so bili duhovniki, ljudski misijonarji in služabniki ubogih. Po kraju, kjer so se zbirali, so jih ljudje začeli imenovati 'lazaristi' in pod tem imenom poznamo člane Misijonske družbe tudi pri nas.

Vincencij je vse bolj čutil, da so reveži, bolniki in trpini vseh vrst njegovi 'domači'. Po srečanju z Ludoviko Marillac, ki je bila plemkinja po rodu, še bolj pa po srcu, je leta 1629 ustanovil Družbo usmiljenih sester, ki je prevzela skrb za bolnike. Po besedah sv. Vincencija so njihovi samostani bolnišnice, samostanski križni hodniki pa mestne ulice ali bolniške sobe. Te redovnice so naredile ogromno dobrega. Pred vojno so blagoslovljeno delovale po bolnišnicah tudi pri nas, po vojni pa so jih veri sovražni oblastniki iz njih izgnali.

Misijonska družba in Družba usmiljenih sester (uradno: Hčere krščanske ljubezni) sta se začeli širiti izven meja Francije. Leta 1648 je Vincencij poslal prve misijonarje Družbe na Madagaskar. Hiša pri Sv. Lazarju je bila vedno polna, vsak dan je Vincencij napisal številna pisma, imel je duhovne vaje za tiste, ki bodo posvečeni v duhovnike. Delal je za deset ljudi. Ko je samostanski zvon 27. septembra 1660 vabil k jutranji molitvi, je za Vincencija nastopilo večno jutro.

Lazariste je v Slovenijo pripeljal škof Slomšek in sicer leta 1852 k Sv. Jožefu nad Celjem, usmiljenke pa so prek Gradca prišle leta 1843 v Maribor.

Bog večkrat izbere najšibkejše

Med premišljevanjem o ponižnosti me je obšel stari dvom, češ saj tako uboga duša, kot je moja, pač ne bo uresničila naloge, ki jo naroča Gospod. Moje razmišljanje o tem dvomu je tisti trenutek prekinil duhovnik, ki je govoril na teh duhovnih vajah o tej temi, da namreč Bog večkrat izbere najšibkejše in najpreprostejše kot orodje za uresničevanje svojih največjih del. To je neizpodbitna resnica. Kar pogledajmo, koga je izbral za apostole, ali se ozrimo na zgodovino Cerkve, pa bomo videli, kako velika dela so izpeljali tisti, ki so bili za to najmanj sposobni, in prav po tem se izpričujejo božja dela, da so od Boga. Ko so se moji dvomi popolnoma razblinili, se je duhovnik vrnil k temi o ponižnosti.

Jezus je med nagovorom kot ponavadi stal na oltarju in mi ni nič govoril. Njegov ljubeznivi pogled pa je prešinjal mojo ubogo dušo, ki ni imela nobenega izgovora več.

Jezus, moja življenjska moč, v najbolj skritih kotičkih svoje duše, kjer čutila malo zaznavajo, čutim, da me ti spreminjaš vase. Moj Odrešenik, skrij me vso v globini svojega Srca in me zavaruj s svojima pramenoma žarkov pred vsem, kar nisi ti. Prosim te, Jezus, naj ta dva pramena, ki izhajata iz tvojega presvetega Srca, neprestano podpirata mojo dušo.

Trenutek spovedi

Spovednik me je vprašal, ali je v tem trenutku Gospod Jezus navzoč in ali ga vidim? »Da, je in vidim ga.« Naročil mi je, naj vprašam o nekaterih osebah. Jezus mi ni nič odgovoril, le pogledal je nanj. Po končani spovedi, ko sem molila pokoro, pa mi je Jezus rekel: **Pojdi in ga v mojem imenu potolaži.** Ne da bi razumela pomen teh besed, sem takoj ponovila to, kar mi je Jezus naročil.

Ves čas duhovnih vaj sem se brez prestanka družila z Jezusom in se vanj vživljala z vso močjo svojega srca.

Dan obnovitve zaobljube. Na začetku svete maše sem kot vedno videla Jezusa, ki nas je blagoslovil in stopil v tabernakelj. Tedaj sem uzrla božjo Mater v belem oblačilu in modrem plašču, z odkrito glavo. Od oltarja se mi je približala, se me dotaknila s svojimi dlanmi, me zagrnila s svojim plaščem in mi rekla: »Te zaobljube daruj za Poljsko. Moli zanjo.«

Zvečer istega dne sem v duši začutila veliko hrepenenje po Bogu. Zdaj ga ne vidim kot prej s telesnimi očmi, vendar ga čutim, a ga ne dojemam. To mi povzroča nepopolno hrepenenje in trpljenje. Umiram od hrepenenja, da bi ga imela v posesti in bi se vanj mogla potopiti na veke. Moj duh z vso močjo teži po njem; ničesar ni na tem svetu, kar bi me moglo potolažiti. O večna ljubezen,

zdaj razumem, v kako tesnem sožitju je bilo s teboj moje srce; kdo ali kaj pa me more zadovoljiti v nebesih ali na zemlji, razen tebe, o moj Bog, v katerega se je potopila moja duša.

Ko sem nekega večera iz svoje celice pogledala v nebo, sem zagledala prekrasni nebesni obok, posut z zvezdami in z mesecem. Tedaj se je v moji duši pojavil nepojmljiv ogenj ljubezni do mojega Stvarnika. Ker pa hrepenenja, ki se je razraslo v moji duši po njem, nisem mogla več prenašati, sem padla na obraz, ponižujoč se v prahu. Slavila sem ga za vse, kar je ustvaril. Ko pa moje srce ni moglo več prenesti tega, kar se je v njem dogajalo, sem glasno zajokala. Tedaj se me je dotaknil angel varuh in mi rekel: »Moj Gospod mi naroča, naj ti povem, da vstani s tal.« To sem takoj storila, toda moja duša ni bila potolažena. Objelo me je še večje hrepenenje po Bogu.

Ko sem bila nekega dne pri češčenju in se je zdelo, kot da moj duh umira v hrepenenju po Bogu in nisem mogla zadržati svojih solz, sem zagledala nekega duha v veliki lepoti, ki mi je povedal naslednje besede: »Ne joči, govori Gospod.« - Nato sem ga vprašala: »Kdo si ti?« Odgovoril mi je: »Sem eden od sedmerih duhov, ki noč in dan stojijo pred božjim prestolom in ga nenehno slavijo.« Tudi ta duh ni potolažil mojega hrepenenja; v meni je vzbudil še večje hrepenenje po Bogu. Ta duh je bil zelo lep, njegova lepota pa je prihajala iz tesne povezanosti z Bogom. Niti za trenutek me ta duh ne zapusti. Povsod me spremlja.

Naslednjega dne je pri sveti maši pred povzdigovanjem ta duh začel peti besede: »Svet, svet, svet.« Njegov glas je bil kakor glas tisočerih; ne da se opisati. Tedaj se je moj duh zedinil z Bogom in v trenutku sem uzrla nepojmljivo veličino in svetost Boga, hkrati pa spoznala ničnost, kakršna sem sama po sebi. Bolj jasno kot kadar koli prej sem spoznala tri božje osebe: Očeta, Sina in Svetega Duha. Njihova bitnost pa je eno, kot tudi enakost in veličastvo. Moja duša se druží s temi tremi, a z besedami tega ne znam izraziti. Vendar duša to dobro razume. Kdor koli je združen z eno od teh treh oseb, je s tem

Božjo podobo je mogoče odkriti v vsakem človeku

TOMÁŠ ŠPIDLÍK

združen z vso sveto Trojico, ker je njihova enota nedeljiva. To videnje, pravzaprav spoznanje, je moja dušo preplavilo z nepojmljivo srečo zato, ker je Bog tako velik. Kar sem zdaj zapisala, nisem videla s svojimi očmi kakor prej, temveč čisto notranje, čisto duhovno, neodvisno od čutil. To je trajalo do konca svete maše.

Sedaj se mi to pogosto dogaja, in ne le v kapeli, temveč tudi pri delu in takrat, ko to najmanj pričakujem.

Ko je naš spovednik odpotoval, sem se spovedovala pri nadškofu. Ko sem mu razkrila svojo dušo, sem dobila naslednji odgovor: »Moja hči, oboroži se z veliko potrpežljivostjo. Če so te stvari od Boga, se bodo prej ali slej uresničile. Prosim, bodi popolnoma mirna. Moja hči, jaz te v teh stvareh dobro razumem. In zdaj - kar zadeva odhod iz reda in premišljevanje o drugem, takšnih misli si, prosim, sploh ne dovoli, ker to bi bila huda notranja skušnjava.« Gospodu Jezusu sem po spovedi rekla: »Zakaj mi naročaš te stvari, možnosti za uresničitev pa mi ne daješ?« Tedaj sem po svetem obhajilu v isti kapeli, kjer sem se spovedala, zagledala Gospoda Jezusa v enaki postavi, kot je naslikan na podobi. Gospod mi je rekel: **Ne bodi žalostna, dal mu bom razumeti stvari, ki jih tebi naročam.** Ko smo odhajale iz kapele, je bil nadškof zelo zaposlen. Vendar nas je poklical nazaj in nas pustil čakati nekaj časa. Ko smo ponovno stopile v kapelo, sem v duši zaslišala besede: **Povej to, kar si videla v tej kapeli.** Zdaj je prišel nadškof in vprašal, ali mu imamo kaj povedati. Čeprav sem imela jasno naročilo, naj to povem, nisem mogla, ker sem bila v družbi neke sestre.

Še ena beseda iz svete spovedi: »Izprosi usmiljenje za svet, to je velika in lepa misel. Sestra, veliko molite za usmiljenje do grešnikov, toda to delajte v vašem samostanu.«

Dalje prihodnjič

Premišljevanja svetega Avguština

V razpravah o presveti Trojici so se cerkveni očetje dobro zavedali dejstva, da gre za globoko, nedoumljivo skrivnost. Slovita je postala pripoved o svetem Avguštinu, po kateri je naš svetnik, medtem ko je bil na cesti, zatopljen v trinitarične spekulacije, videl angela v podobi otroka, ki je naivno poskušal preliti morje v majhno luknjo. Iz ust tega otroka naj bi bil sveti Avguštín posvarjen glede dejstva, da je še bolj naivna želja, dojeti Božjo neskončnost z omejenim človeškim umom.

Po drugi strani je prav Avguštín naredil prve korake v premišljevanjih, ki jih je pozneje razvil latinski srednji vek. Okrog leta 422 je končal svoj spis »O Trojici«, ki ga včasih kritizirajo kot preveč spekulativnega, vendar je bil prav takšen njegov namen. Prvi del je namreč posvečen svetopisemskim temeljem skrivnosti, potem sledi odlomek, ki predstavi uradno učenje Cerkve in v katerem so ovržena krivoverstva. Šele v drugem delu spisa pusti Avguštín prost tek svojim razmišljanjem.

Očetje so govorili: »Vemo, da Bog obstaja, ne vemo pa, kaj je.« S to formulo se je Bazilij bojeval zoper racionalistične spekulacije arijancev. Toda obrazec lahko postane dvoumen. Da bi mogli reči, da Bog obstaja, moremo nekako vedeti, kaj je. Če ne vidimo njegove osebe neposredno, se zadovoljimo s tem, da ga spoznamo v njegovi podobi.

Božja podoba, ki jo je on sam naslikal, nam je blizu: odkriti jo je mogoče v vsakem človeku,

Sv. Avguštín

ustvarjenem po Božji podobi in podobnosti (Gen 1,26-27). To je tema, o kateri so cerkveni očetje pogosto govorili in pri kateri so prišli do tega sklepa: v podobi odseva njena prapodoba, iz človeka se spozna Bog. V tem smislu vzklika sveti Bazilij: »Kako čudovito je spoznanje tebe (o Bog), ki ga dobim, ko se opazujem!« Tako kakor Bog, še pravi Bazilij, imamo um, sposoben spoznati vsako stvar in zavestno dojeti Božje besede. Tako kakor Bog, so govorili cerkveni očetje antiohijske usmeritve, smo poklicani k temu, da obvladujemo veselje. Sveti Avguštín naredi še korak naprej: Bog je presveta Trojica: v nas torej mora biti neki odsev te skrivnosti, kakšna sled (*vestigia*) Trojice. Avguštín je našel sledi v treh glavnih človeških zmožnostih. Imamo spomin, um in voljo. Gre za tri različne zmožnosti, ki pa skupaj obli-

**»Biti poslušen Bogu,
je svoboda.«**

Seneca, rojen 55. leta pred Kr.

kujejo enoto naše duše.

Ko govori Avguštín o spominu, ne misli na preproste spomine na pretekle stvari, ampak na to, kar daje istovetnost našemu življenju, temu, kar bi se z modernimi izrazi imenovalo prisotnost človeka samemu sebi, zavest. Vemo, da skleroza spomina uničuje človekovo zavest, povzroča, da človek izgubi svojo osebnost. Za osnovni spomin je mogoče imeti podobo Boga Očeta. Iz nje vznikajo misli, ki so kot notranje besede, s katerimi govorimo z nami samimi, podobno kot se iz Očeta rodi Sin. Tedaj nastopi nov dej duše. Človek rodi svoje misli, ljubi jih, od njih se noče ločiti. Dej ljubezni do tega, kar mislimo, in odločitev, da bomo to uresničili, je volja, tretja osnovna zmožnost duše, ki jo je mogoče pojmovati kot podobo Svetega Duha, Duha Ljubezni. Naše notranje življenje se torej odvija v stalni komunikaciji med našo zavestjo o tem, da smo, da spoznavamo in da ljubimo. Ta dinamizem, misli Avguštín, je sled trojičnega Boga.

Skorajda kot opravičilo svojih razmišljanj, da bi jih relativiziral, sklene Avguštín z molitvijo: »Ko te bomo dosegli, bodo prenehale vse te besede, ki jih množimo, ne da bi te dosegli. Ti sam boš vse v vseh; mi bomo rekli eno samo besedo, vendar brezkončno, slaveč te v enem samem gibanju, in bomo tudi sami ena stvar v tebi. O Gospod in Bog, Bog Trojica, vse, kar sem rekel o tebi in prihaja iz tebe, poznajo tudi tvoji. Če kaj prihaja od mene, mi ti in tvoji oprostite. Amen.«

Srednjeveški avtorji

Avguštínove premisleke je povzel sveti *Tomaž Akvinski*. Vendar Akvinec ne izhaja iz človeka, ampak neposredno iz Boga. Pripovedujejo, da si je Tomaž kot otrok postavljajl vprašanje: »Kdo je Bog?« Pozneje se je iz Aristotelove filozofije naučil, da je Bog *Actus purus*, čisti dej. V svetu, ki pride pred naše oči, opazamo, da so bitja dejavna, vendar najprej utrpevajo potisk kakšnega drugega bitja: kar se giblje, je najprej gibano od

Sv. Tomaž Akvinski

nečesa drugega. Na začetku mora torej biti nekaj, kar ni gibano in ni trpno, kar giblje druge, čisto delovanje.

To argumentiranje je Tomaž prevzel od Aristotela, potem pa je dodal svoje premišljevanje. Izraz »čisti dej« zanj ni ostal abstraktni pojem, ki se uporablja samo v sholastičnih razpravah. Tomaž si je poskušal predstavljati, v čem je ta najvišja Božja dejavnost. Ni vsa v stvarjenju in ohranjanju sveta. Bog je obstajal že prej in je torej poln dejavnega dinamizma že v svojem notranjem življenju. Toda kako si ga predstavljati? Ne obstaja drug način, kot da ga premišljujemo analogno notranji dejavnosti človeške duše. Tudi v nas se pojavlja notranji dinamizem, zavedamo se, da obstajamo, da mislimo, da hočemo toliko stvari, in tako odgovarjamo na željo, da bi v polnosti uresničili sami sebe. Analogno torej predpostavljamo, da tudi Bog od vekomaj misli in hoče, da bi uresničil samega sebe.

Toda sveti Tomaž se je zavedal, da ima to premišljevanje šibko točko. Um in volja sta človeški zmožnosti. Toda ali je mogoče govoriti o različnih 'zmožnostih' v Bogu? V prvih poglavjih *Teološke sume* se je Tomaž, kot se zdi, izražal takole. Toda potem je začel govoriti ne več o zmožnostih

v Bogu, ampak o Osebah v Bogu. Zakaj ta korak? Bog je nadvse enostavno bitje, Božji pripadki so poistoveteni z njegovo eno in edino naravo. Torej dinamizma Božjega življenja ne moremo razložiti z različnimi 'zmožnostmi'. Kako naj jih torej razložimo? Vera nas uči, da obstaja višji dinamizem: dialog med tremi Osebam.

Izvirni prispevek svetega Tomaža je prav ta, izhajajoč iz tega dialoga, da bi mogel opredeliti, kaj je oseba: oseba se rodi iz razmerja z drugo osebo. Nekdo se more imenovati oče, če ima otroke, učitelj imenujemo nekoga, ki komunicira z učenci, za veliko 'osebnost' imamo nekoga, ki ima veliko pomembnih stikov. Torej je tudi Boga mogoče imenovati Oče, ker ima Sina, in oba sta v razmerju s Svetim Duhom. Pomembno je biti pozoren na to zadnjo trditev: Oče in Sin imata skupno razmerje s Svetim Duhom, sicer (to je, če bi Oče in Sin imela ločeni razmerji z Duhom), bi bila v Bogu štiri razmerja in zato štiri osebe.

Slednjič, se vpraša Tomaž, kako si upamo ukvarjati se s temi razmišljanji o vzvišenih skrivnostih notranjega Božjega življenja? Bog sam nas napotuje k temu s pomočjo svojega razodetja. Božje osebe sprejemajo 'poslanstva' v svetu. Beseda in Duh sta poslana za človeško rešenje, da bi človek spoznal in ljubil Boga s svojima človeškima zmožnostima uma in volje. In tako moremo reči, da nosimo sledi presvete Trojice v nas, v naših zmožnostih, in da te sprejemajo poslanstvo sodelovanja z Bogom v posvečevanju nas in sveta.

Veliki trinitarični mistik *Richard od svetega Viktorja* ni daleč od Tomaževih premišljanj. Tudi on jemlje kot izhodiščno točko Boga, njegovo življenje, kjer je polnost dejavnosti. Vendar te dejavnosti ne jemlje v aristoteliskem smislu, ampak neposredno iz evangeljskega nauka. Božja dejavnost se izraža v eni sami besedi: »Bog je ljubezen« (1 Jn 4,8.16). To je edino in resnično »Božje delovanje«. Toda prav ljubezen je tista, ki je ni mogoče misliti brez razmerij med osebami. Že sveti

BINKOŠTI ALI URA IN DOBA CERKVE

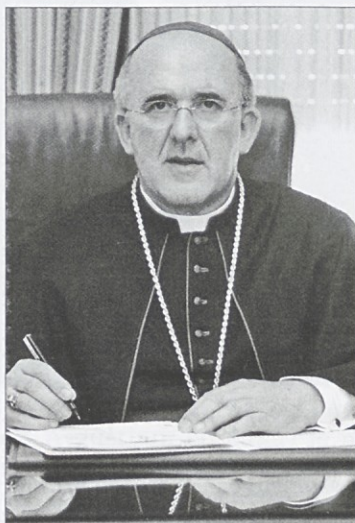
Msgr. CARLOS OSORO, nadškof v Valenciji

Avguštin je opazil, da ljubezen predpostavlja nekoga, ki ljubi, drugega, ki je ljubljen, in resničnost ljubezni, ki ju združuje. Toda Avguštin ne razvija te misli, to stori Rihard z velikim mističnim poletom.

Ljubezen je tista, ki povzroči, da se Sin rodi iz Očeta. Toda zakaj bi postavili še tretjo Božjo Osebo? Rihard pravi, da je ljubezen po svoji naravi ekstatična. Če se dve osebi ljubita, iščeta tretjega, s katerim bi mogli deliti to ljubezen (*condilectus*). V zakonu postane ljubezen med možem in ženo rodovitna v otrocih, ki so konkreten izraz njunega razmerja. Podobno je Sveti Duh, ki izhaja iz Očeta in Sina, oseben izraz njunega Božjega razmerja. Sam Rihard tega ne razvije zelo izrecno, vendar to radi storijo mnogi njegovi moderni interpreti, denimo Hans Urs von Balthasar.

V smeri Rihardove misli se giblje tudi misel svetega Bonaventura. Bog Oče je ljubezen, ki se hoče izraziti celovito, polno, zato se ves da Sinu. Toda v tem trenutku je, kakor bi odkril, da more njegova ljubezen iti še naprej s Sinom, po Sinovem posredovanju. To 'podaljšanje' ljubezni med Očetom in Sinom je Sveti Duh in po njem se Božja ljubezen priobčuje ustvarjenemu svetu. V tem smislu je v novjšem času Adrienne von Speyr pisala, da je Očetova ljubezen tako neskončna, da se more razširiti na celotno vesolje, ne da bi se zmanjšala.

Za sklep teh premišljevanj dodajamo tudi sami njihov povzetek. V običajni človeški misli je Bog predstavljen kot nadvse popolno Bitje, vrhunec resnice in dobrega. Kristjani verujejo, da je usmiljeni Oče. Iz tega sledi, da je oseben in da je skrivnost ljubezni. Človeška premišljevanja bodo za to, da bi ga razumela, ostala zelo nepopolna. Vendar iz njih sledi neki sklep: samo razodetje presvete Trojice ponuja pogoj za to, da bi se ta osebna ljubezen mogla uresničiti. In po Božji ljubezni je mogoče razumeti svet.

Naš čas potrebuje bolj kot kdajkoli našo odprtost za dobro novico, s takšno evangeljsko svežino, kakršna je značilna za prve binkošti. Kako izreden dan so bile binkošti! Znano je že od začetka zgodovine Cerkve, da tisti, ki prejmejo Svetega Duha na binkošti, živijo z najglobljim prepričanjem svojo zvestobo Bogu. Bog pa izpolni svojo obljubo, ki jo poimenujemo na različne načine z besedami: dediščina, življenje, upravičenost, Duh, Odrešenik, pokolenje, blagoslov, svoboda, koinomía.

Da bi bolje razumeli veličino binkošti, se bom na kratko naslonil na preroke in na II. Vatikanski koncil, ki govorijo o tem. Kajti Duh se nanaša na izpolnitev neke obljube ob koncu časov. Nekateri preroki so že govorili o Duhu, ki bi ga Bog razlil na meso, kako bi bilo vse ljudstvo polno spoznanja Boga, ko nihče ne bi potreboval učiti nikogar in bi bili preroki vsi, ker bi spoznanje in ljubezen do Boga napolnila zemljo.

S kakšno silovitostjo zvenijo besede, s katerimi govori II. Vatikanski koncil o rojstvu Cerkve na dan binkošti! Pravi nam tako: »Ko je bilo dovršeno delo, ki ga je Oče

naročil uresničiti Sinu na zemlji, je bil na binkošti poslal Svetega Duha a z namenom brez konca posvečati Cerkev, da bi imeli verniki na ta način dostop do Očeta po Kristusu v istem Duhu. On je Duh življenja ali studenec vode, ki vodi do večnega življenja, s pomočjo katerega Oče poživilja ljudi, mrtve zaradi greha, dokler v Kristusu ne obudi njihova mrtva telesa k življenju.«

Kakšno čudo, videti uro in dobo Cerkve! Vse se je začelo s prihodom Svetega Duha, ali bolje, s sestopom Svetega Duha na apostole, zbrane v dvorani zadnje večerje v Jeruzalemu skupaj z Marijo, materjo Gospoda. »Vsi ti so enodušno vztrajali v molitvi z ženami, z Marijo, Jezusovo materjo in z njegovimi brati« (Apd 1,14).

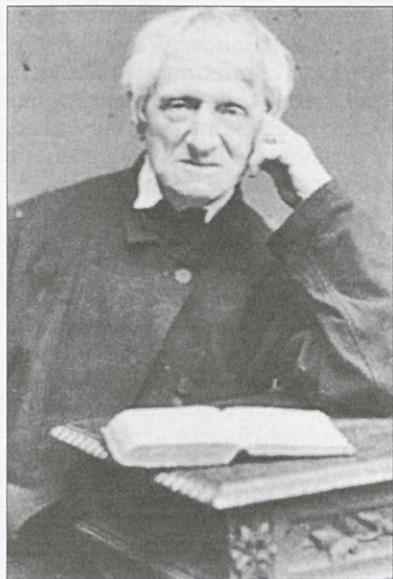
V tem začetku tretjega tisočletja, v katerem je človeštvo odprto toliko vprašanjem in na katero pada toliko odgovornosti in nalog, v tej »uri in dobi Cerkve« hočem pokazati na veljavnost in sodobnost učenja II. Vatikanskega koncila, kajti po njem je bilo nekaj jasnih razglasov (manifestacij) Svetega Duha, ki so zaznamovali bistvene smeri in naloge. Res je, da je bil koncil posebno cerkvenoslovski, v katerem je tema o Cerkvi zavzemala središče, toda njegov nauk je posebno dušesloven, je prepojen z resnico o Svetem Duhu kot duši Cerkve.

Prevedel Marjan Hribar

**»Nič ni mogoče
brez ljudi;
nič ni trajnega
brez ustanov.«**

Spodbudnik
Evropske zveze,
Francoz Jean Monnet

Oče prostozidar, sin katoliški kardinal in blaženi sv. Cerkve

Kardinal JOHN HENRY NEWMAN je bil rojen 21. februarja 1801 v Londonu. Oče je bil bankir in v prostozidarski loži, mati pa pobožna kalvinistka.

Šele pri 15 letih ga je začela zanimati vera in ko je bral knjigo 'o prerokbah' naravoslovca Isaaca Newtona, je prišel do 'spoznanja', da je papež v Rimu Antikrist, ki ga napovedujejo preroki Stare zaveze.

Newman je študiral v Oxfordu in postal l. 1824 anglikanski duhovnik (minister) in sklenil ostati neporočen. V anglikanskem svetu je zaslovel kot globok in prežet pridigar.

Vsa leta do 8. oktobra 1845, ko je zaprosil p. Dominika Barberija za sprejem v Katoliško Cerkve, je o tej dvomil in razglabljal o pravi Cerkvi. Po prestopu so ga anglikanski sovrstniki silovito napadali. V Rimu je l. 1847 prejel katoliško mašniško posvečenje, se nato čez nekaj časa vrnil v Anglijo in tam 11. avgusta 1890 umrl. Po 120 letih ga bo 16. septembra letos papež Benedikt XVI. razglasil za blaženega.

Presenetljivo je, da bo razglasitev ob koncu 'duhovniškega leta',

saj so na spreobrnjenje Newmana, po njegovih zapisih, vplivali najbolj katoliški duhovniki.

»Presenetila me je njihova preprosta vera, ki so jo vedno dokazovali in v ničemer občutili kot breme. Nič me ni tako presenetilo kakor odkrito, pristno angleško vedenje duhovnikov. Bili so naravni in preprosti. Župnijski duhovnik je vedno pripravljen žrtvovati se za svojo župnijo. Podnevi in ponoči, naj je bolan ali zdrav, pri vsakem vremenu gre ven, če ga kliče bolnik. Nekaj strašnega je zanj, če bi moral kdo izmed župljanov umreti brez zakramentov po njegovi krivdi. Zakaj strašno, če ne bi imel globoke vere, po kateri prostovoljno živi?«

Newmana je papež Leon XIII. imenoval za katoliškega kardinala l. 1879.

V Argentini je Newman v katoliških krogih zelo spoštovan in preučevan. V letih našega naseljevanja (l.1949/50) so nekateri slovenski maturantje na zavodu kardinala Newmana delali izpite iz osnovne šole, da so mogli nadaljevati dopolnilne gimnazijske izpite in se vpisati na univerzo. Hvala argentinskim katoličanom, ki so šolski zavod posvetili kardinalu Newmanu.

M.Š.

Češčenje Matere božje

Prava marijanska pobožnost ne zakriva in ne manjša vere in ljubezni do Jezusa Kristusa, našega odrešenika, edinega srednika med Bogom in ljudmi. Nasprotno, zaupanje v Devico Marijo predstavlja prednostno pot, ki so jo preizkusili mnogi svetniki, da so bolj zvesto iskali Gospoda. Zato se ji zaupajmo s sinovsko vdanostjo.

Benedikt XVI. (Govor, 31-5-2006)

PATRIARH KIRIL JE OBISKAL GROBIŠČE V KATYNU

*Prosi za spravo
med Poljsko in Rusijo*

Smolensk, junija 2010 (ZENIT.org).- 4. junija je moskovski patriarh Kiril izrazil svoje upanje, da bi postal Katyn simbol zgodovinske sprave in skupni kraj molitve za Ruse in Poljake, kakor poroča ruska agencija Interfax. Patriarh je obiskal konec zadnjega tedna spominski kip, zgrajen na kraju, kjer je NKVD po ukazu Stalina konec marca leta 1940 umorila približno 22.000 poljskih ujetnikov, ki so jih zakopali v skupna grobišča.

Ko je obiskal Katyn, si je patriarh Kiril mogel ogledati maketo spominske cerkve Vstajenja, ki se gradi na tem kraju, katere temeljni kamen sta položila pretekli mesec april prva ministra Rusije in Poljske.

Vodja pravoslavne Cerkve je napovedal, da bo ta cerkev »postala kraj goreče molitve za vse tiste, ki bodo obiskali Katyn.«

»Pustimo, da nas to obojestransko trpljenje, ta obojestranska bolečina in ta obojestranska kri spravijo kljub zgodovinskim in še drugim nestrižanjem.« »Nič ne ustvari sprave bolj kot obojestransko trpljenje«, je še dodal.

Prelat je pokazal svoje upanje, da bi se Katyn spremenil v »kraj posvečenega spomina, ki bi nam pomagal jasno razumeti pomen zgodovinskega poteka in bi bil hkrati kraj

skupne molitve.«

»Molim za našo spravo in upam v miroljubno in uspevajočo bodočnost slovanskih narodov v naših deželah«, je podčrtal.

Katynsko morijo je objavila nacistična Nemčija med Drugo svetovno vojno, ko je nemška vojska zasedla Sovjetsko zvezo l. 1943. Naša se na masivno morijo poljskih oficirjev in višjih uradnikov, zaprtih v koncentracijskih taboriščih Ostaszków, Kozielsk in Starobielsk, ki jih je izvedla Rdeča armada.

Dejanje je zadalo rano v odnosih med Poljsko in Rusijo med drugim tudi zato, ker se priznanje dejstev ni izvedlo do l. 1990.

Zadnjega 10. aprila, prav zaradi povoda spominske svečanosti te morije, so izgubili življenje zaradi letalske nesreče predsednik Poljske, Lech Kaczyński, skupaj z mnogimi vojaškimi osebnostmi in člani poljskega parlamenta.

Prevedel **Marjan Hribar**

Na nekem
mednarodnem srečanju
so mladi razpravljali
o tem, kako bi lahko
najlaže in najuspešneje
širili evangelij. Govorili
so o najrazličnejših
oblikah propagande in
možnostih, ki jih ponuja
tehnika našega časa.
Za besedo je zaprosilo
afriško dekle, ki je reklo:
"Mi ne pošiljamo
v vasi, ki jih želimo
pridobiti za evangelij,
nobenih pisanih stvari.
Tja pošljemo verno
družino, da vaščani
vidijo, kaj je krščansko
življenje."

Petdesetletnica smrti škofa Rožmana

Škof Rožman v vojni in revoluciji

ANTON DROBNIČ (3)

Isti strah pred resnico in pravico in enaka miselnost o nedotakljivosti partijske sodbe – le za pravno državo mnogo varnejša, ker je delovala na enem najvišjih državnih položajev – je vodila generalno državno tožilko Zdenko Cerar, da je umaknila prvo zahtevo za varstvo zakonitosti zoper Rožmanovo obsodbo. Očitno se boljševiske nesramnosti svojega dejanja sploh ni zavedala, drugače ne bi kar v slavnostnem trenutku po prisegi javno razglasila, da bo to storila iz političnih razlogov, češ da varstvo zakonitosti »ni v narodnem interesu«. Kakšno zaničevanje in nezaupanje vrhovnemu sodišču! Pri tem pa ni bila edina, saj je nek drug vrhovni državni tožilec, strokovno in razumsko daleč pred Zdenko Cerar, že vložitev zahteve za varstvo zakonitosti označil za pobalinsko dejanje, saj naj bi šlo za politično zadevo, o kateri mora odločiti politika.

Ne samo pravosodne oblasti, tudi druge je popadel neznanski strah pred iskanjem resnice. Poslanec Zmago Jelinčič, ki je proti generalnemu državnemu tožilcu postavil več deset vprašanj in zahtev za razrešitev, je pravosodnemu ministru zastavil vprašanje, ali je generalni državni tožilec iz sodnega spisa res ukradel nekaj sto listin. Skupina rabskih internirancev je od ministra zahtevala mojo izločitev iz Rožmanovega procesa. Meni pa je poslala pismo z zahtevo, da kot obremenilno upoštevam škofov seznam oseb, ki jih je treba internirati. Odgovoril sem jim, da na poslanem seznamu ni škofovega imena ali podpisa, da niso zapisane osebe, ki jih je treba internirati, ampak imena desetih ljudi iz Podgore pri Ložu, ki so že deset mesecev internirani na Rabu, da so se torej zmotili in naj mi pošljejo pravi škofov seznam.

Odgovora ni bilo.

Ce že skušamo razumeti osebno prizadete internirance, ki ne znajo razmišljati izven meja, ki jih je postavila partija, pa je vse kaj drugega izobraženec dr. Dušan Biber, zgodovinar, katerega poklicna dolžnost je misliti široko in govoriti nepristransko. Sodišču in meni je pisal, naj se v postopku upošteva tudi Rožmanova spomenica, ki naj bi jo škof sestavil 12. septembra 1942 in osebno izročil generalu Robottiju. Spomenica naj bi bila pristen dokaz škofove kolaboracije. Odgovoril sem mu, da mi je poslal samo fotokopijo nekega časopisnega članka, ki nima nobenega podpisa ne avtorja in ne prejemnika, zato naj mi pošlje pravo spomenico. Ni je poslal, ker ni šlo za Rožmanovo spomenico.

Pravo spomenico je škof Rožman sestavil 14 dni kasneje po znanem sestanku politikov dne 26. septembra 1942 in jo osebno izročil komisarju Grazioliju. V njej je škof odločno in razločno protestiral proti italijanskim protipravnim in nedopustnim posegom »v obliki talcev, požigov, streljanja, aretacij, konfinacij« in »v uvedbi kolektivne odgovornosti slovenskega naroda za dejanja poedincev«. Noben drug škof v okupirani Evropi ni storil kaj takega in sam visoki komisar mu je ob izročitvi spomenice »ves divji, da si upa kdo fašistični oblasti delati očitke«, »odkrito dejal, da bi bil zastopnike političnih strank dal takoj zapreti, če bi si bili drznili stopiti osebno predenj s tako vlogo«. Tudi dr. Metod Mikuž je kasneje to spomenico ocenil za Rožmanovo junaško dejanje, motil ga je le zadnji odstavek o boju proti komunizmu, ki ga je razumel kot vojaški boj in ne kot idejni boj, kakor je mislil škof.

Škof Rožman je večkrat pisal ali govoril o boju proti komunistični

ideologiji. Že pojmovno je jasno, da se je proti ideji mogoče bojevati samo z drugo idejo. Kljub temu so komunistični propagandisti in sodniki, tudi današnji sodniki in novinarji škofov »boj« vedno razlagali kot nasilje z orožjem, kot vojaški boj. V resnici je škof Rožman celo v času najhujšega revolucionarnega nasilja v začetku junija 1942, ko se je slovensko podeželje dušilo v strahu in krvi pred partizanskimi roparji in morilci, ko so umorili že skoraj 1500 neoboroženih Slovencev od otrok do starcev, ko so zverinsko pobili že več kot 20 celotnih družin in že več kot deset duhovnikov, pozival samo k idejnemu »boju« in k molitvi. Kot priča Anton Pust, je škof v neki pridigi tedaj poudaril:

»Pušk ne bomo vzeli v roke, tudi če bi jih imeli, ne vemo, kaj bi z njimi počeli. Imamo drugo orožje, ki se ga moramo posluževati: molitev je borba za kraljestvo božje v našem narodu in posameznih dušah. Kdo bo vladal, Kristus ali satan? Naša dolžnost je, da stopimo v boj proti satanovemu kraljestvu. To pa zmoremo z molitvijo in pokoro. /... / Naše strojnice so rožni venci. Jagode rožnega venca so tiste kroglice, s katerimi bomo premagali brezboštvo.«

Jasne besede, čisti stavki, kot jih je kasneje bilo mogoče redko kdaj še slišati. Vendar nič ne pomaga, kdor se resnice boji, ne sliši ničesar. Ob predstavitvi knjige »Rožmanov proces« na mariborski univerzi je neki starejši poslušalec zastavil neko vprašanje o Rožmanu. Gospa Tamara Grieser-Pečar mu je začela odgovarjati. Tedaj je z vzklikom »Nočem poslušati!« planil pokonci in zdrvel iz dvorane. Nočejo poslušati, ker se bojijo slišati kaj drugega, kot jim je z ledenim sovraštvom vcepila vsemogočna partija.

Tudi vojaško sodišče ni hotelo slišati kaj drugega razen tožilčeve

obtožbe, če je bila še tako nesmiselna. Škofa je obtožila, da je skupaj z drugimi obtoženci, tudi z ves čas daleč v tujini odsotnim ministrom Krekom, »izvršil neštete vojne zločine nad slovenskim narodom: ubijanje in izročanje ranjencev okupatorju, umore in pokolje, zapiranja, mučenja, odvajanja v koncentracijska taborišča in na prisilno delo v korist okupatorja, prisilno mobilizacijo, požige, ropanja in uničevanje javne in privatne imovine, posilstva in druge

Trije ljubljanski škofje: dr. Anton Bonaventura Jeglič, dr. Gregorij Rožman in njegov naslednik msgr. Anton Vovk.

vojne zločine, zaradi česar nosi odgovornost za smrt in trpljenje na deset tisoče mož, žena in otrok.«

Za vse to bi škof moral biti nadčlovek, vendar sodišče je sprejelo vse, le posilstvo se je celo njim zdelo preveč. Tudi sodniki svobodne Slovenije so 15 let sprejemali te in goro drugih nesmislov. Tako varuhi revolucije za sodniki še danes ponavljajo, da je Rožman z

domobranskimi kaplani sodeloval pri organiziranju zločinske črne roke, jo podpiral in blagoslavljal. Sodnikov in političnih komisarjev pri tej laži nič ne moti lista, ki je v sodnih spisih, v kateri partizanski obveščevalec »Lena« poroča o duhovniški konferenci v Ljubljani avgusta 1944. Konferenco je vodil škof Rožman, glavni domobranski kurat dr. Ignacij Lenček pa je na vprašanje o črni roki jasno odgovoril: »Ta ni legalna oblast in nima pravice likvidirati.« Zakaj bi

sodniki iskali resnico, ki morda za njihovo oblast ni ugodna?

Danes je še huje, škofu Rožmanu očitajo celo stvari, ki se jih ni upal zapisati niti skrajno domiselni in trdokožni vojaški tožilec kapetan Marjan Vivoda. Pred leti je novinar avstrijskega radia v Celovcu slovenskemu duhovniku Marketzu brez zadrege zastavil vprašanje, kdaj bo Cerkev obsodila škofa Rožmana, ker je blagoslavljal fašistično orožje. Nisem mogel verjeti, da si je novinar v Avstriji to usodno trditev preprosto izmislil, zato sem radiu pisal, naj mi pošljejo listino, ki trditev potrjuje, saj tega ni vedel ne očitati niti vojaški tožilec. Tudi oni mi niso odgovorili. Trditev je za to, da se vrže med ljudi, ne za to, da se dokazuje. Današnje afere, ki jih izdeluje nazorska levica, so samo rutinski izcedek naslednikov revolucije. V teh aferah iskati resnico je Sizifovo delo, saj so prav zato vržene v

javnost, da resnico skrijejo. Strah pred resnico je izredno plodovit.

Škof Rožman je bil in je še vedno žrtev tega strahu, tega bežanja pred resnico. Sam ni vedno poznal vse resnice, vendar se pred njo ni skrival. Na Miklavževo nedeljo 1943 je v ljubljanski stolnici imel znamenito pridigo. Med drugim je rekel: »Služba škofova: čuvati in voditi vaše duše, je vedno

težka, a v teh časih stokrat težja, in verjemite mi, da me teža škofovskega križa silno tare in me v duši žge zavest težke, pretežke odgovornosti.« Nadaljeval je o sovražnih napadih in klevetah, katere je zavrnil z besedami apostola Pavla: »Meni je prav malo mar, vi ali človeško sodišče ... Gospod je, ki me sodi.«

In naprej: »Za škofa ni mero-dajno in odločilno, kako ga ljudje sodijo – od ljudske sodbe ni in ne bo odvisna njegova večna usoda.« »S sv. Pavlom si upam reči: Nič tega, kar mi očitajo, nimam na vesti, vendar s tem še nisem opravičen, sodil me bo Gospod. Z mirno vestjo, ne da bi se bal vsevednega sodnika, si upam trditi, da po moji krivdi, po mojem sodelovanju in stikih z raznimi oblastmi ni bila nikomur hiša požgana, nikomur imetje izropano, nihče zaprt ali poslan v taborišče, nihče umorjen, pač pa sem – hvala Bogu – marsikoga mogel rešiti iz ujetništva, tudi smrti in po posredovanju sv. očeta so bile mnoge notranjske vasi ohranjene, ki so bile že določene za požig.«

Dr. Metod Mikuž je po vojni zapisal: »In komunizma se je škof moral bati in od tod izvira tudi vsa njegova objektivna, nikakor pa ne subjektivna krivda. Iskreno je velikokrat dejal: rad bi umrl, če bi s svojo smrtjo mogel rešiti enega samega Slovence. In ni bilo prav nobenega vzroka, da bi človek mogel dvomiti v resničnost in iskrenost te želje ...« Tako je mislil nekdanji duhovnik, partizan in zgodovinar. In mi, slovenski katoličani?

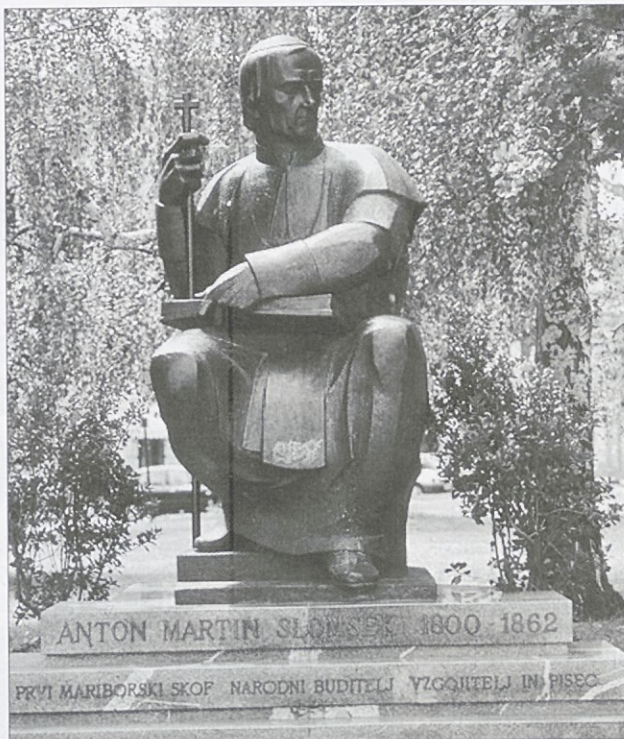
Prav nobenega vzroka ni, da slovenski katoličani ne bi mogli vsaj sedaj v svobodni in neodvisni državi, 20 let po padcu komunizma in 50 let po smrti škofa Rožmana, priznavati in se zavedati, da smo Slovenci v najtežjih časih svoje zgodovine – ko smo se preganjani in trpeči zaradi treh zločinskih totalitarizmov prvi v Evropi odkrito uprli boljševiškem nasilju – da smo tedaj ob sebi imeli velikega škofa, duhovnika in Slovence.

Konec

Anton Martin Slomšek

»Preljubo veselje, oj kje si domá?«

Dr. NADISLAVA LAHARNAR

Blaženi Antón Martín Slomšek, s štajerskim naglasom Ánton Mártin Slomšek (1800-1862), je v resnici najbolj slovenski svetniški kandidat. Izgoreval se je v skrbi za dobrobit svojega milega naroda, kateremu je po škofijski pristojnosti sicer bil le delno postavljen za pastirja, po svoji besedi, zgledu in življenjskem delu pa je bil močen svetilnik za vse Slovence, ne le svojega stoletja, ampak tudi sledečih. Čutil je s svojim ljudstvom in ga razumel kot nihče drugi. Učil, bodril in vodil ga je na zemlji tako, da bi se v *onstranski glori* mogel z lastno identiteto pridružiti zborom izvoljenih. Njegovo vodilo je bilo:

*Sveta vera bodi vam luč,
máterna beseda pa ključ
do zveličavne narodne omike.*

Umetnika Marjana Dreva, ki je Slomšku naredil spomenik pred glavnim vhodom v mariborsko stolnico, je za to delo gotovo prešinila sicer daljna, a očitna miselna povezava z Michelangelovim Mojzesom v S. Pietro in Vincoli (1513-1516) v Rimu.

Pesnik pristnega veselja

Slomšek je na celotno slovensko stvarnost gledal z vidika večnosti. Za ohranitev prave smeri na zemski poti pa je videl močan in uspešen dejavnik v veselju, ki je bistvena lastnost krščanskega vernika. Vedel je, da veselje širi in jasni obzorje, prebujaja v njem neslutene energije in mu ohranja mir srca tudi v težavah in nasprotovanju. Veselega darovalca pa je sam Bog vesel.

V pesmih o veselju se Slomšek

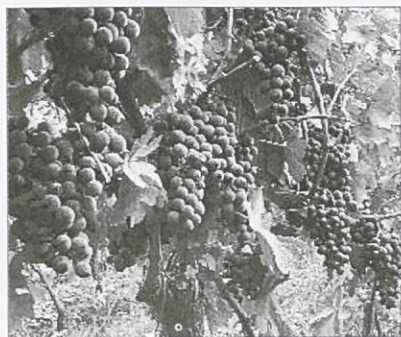
vprašuje, kje stanuje, kje je domá ti-sto Bogu všečno in zdravo veselje, ki ljudem dobre volje v nebesa poma-ga. Išče ga po hribih in dolinah, na polju in v logih, sreča ga pa šele *pri igri otrok na vaški ledinci*. Tam je ve-selje res domá, a ni trajno. Je bežno kakor vse na svetu in zato nepopol-no. Popolno, neminljivo veselje je le pri Bogu domá.

Svoje ljudstvo Slomšek tudi opo-zarja, naj ne išče veselja tam, kjer ga ni. Naj ga ne išče po lažnih za-baviščih. Veselje namreč beží od posvetnih zabav in ga ni za *mizo, kjer dobro jedó, na plesu pri godcih, ki sladko pojó*. – Kakor da bi živel v današnjih dneh, tudi opisuje svet, *ko nas je poštenost zapustila in odkri-tosrčnost spi, je pobožnost v kot se skrila in za pravico pota ni*.

Res je, da smo v današnji elek-tronsko-digitalni dobi v mnogih ozi-rih zelo napredovali, v pojmovanju vrednot pa smo v kratkem času zdr-snili občutno navzdol. In to zavestno, saj je nazadovanje često nakazano že v imenih omenjenih lažnih zaba-višč. Ime zloglasnega *Cromagnona* v Buenos Airesu, na primer, bi mo-gli uporabiti kar na splošno za vse kraje te vrste. Prevzeto je namreč po znanem predzgodovinskem najdišču kamene dobe *Cro-Magnon-u* v jugo-zahodni Franciji. Povezava je dovolj jasna in določna. Današnji človek je navadno zelo na tekočem v moderni tehnologiji, uporablja pa jo često za čim večjo odtujenost zdravi pameti in moralnim načelom. Z najmoder-nejšimi sredstvi se vrača na moralno raven primitivca.

En hribček bom kupil ...

Kot stvarni podatek naj zabele-žimo, da je Slomškova škofija ob-

segala vinorodne kraje z 'vinskimi goricami'. Tudi mariborski sv. Urban se iz svoje kapelice na vrhu griča razgleduje preko skrbno obdelanih vrst trte na prisojni strani, doli na 'staro mesto' s Slomškovo stolnico, in še dalje na reko Dravo, ki se ji mudi v objem vélike Donave. Ko na jesen zorí grozdje, se oglasé klopotci, da bi odganjali številne ptičje goste, ki jih privabljajo sladke grozdne jagode.

Vinotoči v okolici so za meš-čane dobrodošle nedeljske spre-hodne točke. S pešačenjem se razgibljejo, potem pa si odpočijejo na vinogradnikovem dvorišču. Ob kozarcu domačega vinca kaj prigriz-nejo, potem pa nakupijo grozdje in drugo sadje, pa še kakšno 'steklenico' vzamejo s seboj domov.

Žlahtno vince v resnici povzdigne vsako slavje. Nenavadno bi bilo, če bi komu napili z vodo. Seveda pa se je treba držati prave mere, kakor veleva krepost zmernosti. *Kozarček vinca rujnega* se gotovo prileže, vse nekaj drugega pa je, če nekdo za-menja kozarček z vedrom brez dna.

V Kani Galilejski je po Marijinem posredovanju Jezus spremenil vodo v vino. Želja po Njuni prisotnosti ob vsaki priliki, bi tudi danes mogla biti odločilna za presojo prave mere in zagotovilo poštenega veselja, ki ne more in ne sme žaliti ne Boga, ne bližnjega, ne človekovega dostojan-stva.

Slomškov čas in prostor

Slomšek je živel v dobi, ko se je v mnogih ozirih odločala usoda našega naroda in njegovih ozemeljskih mejá. Prav je torej, da si ga predstavimo v časovno-prostornem okviru, v katerem je deloval.

V 19. stoletju so Slovenci bili upravno razdeljeni po pokrajinah, jezikovno pa po različnih narečjih. Bili so Kranjci, Primorci, Dolenjci, Korošci, Štajerci in Prekmurci. Slovenščina je sicer že s protestantizmom pridobila na veljavi, v spoznanju, da je o veri treba človeku ne le govoriti, ampak tudi pisati v domačem jeziku. V veri in jeziku gre namreč za bistvene, življenjsko važne in zelo osebne za-deve, katerih izraz in dojemanje se uresničuje najlepše, najpopolneje

in neposredno po domači besedi. Ta beseda je ne le neka potrebna tehnična vez, kakor tista med od-dajnikom in sprejemnikom; je več kot to. Pred vsem drugim, je čustveno uglasena na neko prav osebno stru-no srcá, ki v trenutku skladno zazveni v odmev na določen ton.

Zanimivo je, da sta se celo tisoč-letje prej – v 9. stoletju – slovanska apostola, sveta brata Ciril in Metod, na svoji poti v Rim ustavila v Benetkah. S seboj sta imela liturgične knjige, prevedene v slovanski jezik. Ta je bil tedaj v glavnem še isti v njunem rojstnem Solunu, kot na Moravskem, kamor sta šla misijonarit. Po teda-njem zahodnem mnenju pa so bili samo trije jeziki vredni slaviti Boga: hebrejski, grški in latinski. V teh jezi-kih je namreč bil sestavljen napis na Kristusovem križu.

V debati z zahodnimi škofi je Ci-ril odločno in uspešno zagovarjal rabo domačega jezika v *bogoslužju*. Svojo obrambo je solidno podprl s svetopisemskimi besedili, kot na pri-mer:

Ps 117,1

Slavite Gospoda, vsi narodi, slavite ga vsa ljudstva.

Dan 7,14

Vsa ljudstva, narodi in jeziki so mu služili.

Flp 2,11

... in da vsak jezik izpové, da je Jezus Kristus Gospod...

Tedanji papež Hadrijan II. je po-tem leta 867 v Rimu potrdil in blago-slovil njune liturgične knjige v doma-čem slovanskem jeziku. Za vesoljno Cerkev je tako odobrenje prišlo z drugim Vatikanskim koncilom.

Začetek 19. stoletja sovpada z Napoleonovimi vojnimi pohodi preko našega ozemlja. Po Dunajski pogod-bi 14. oktobra 1809 – pred 200 leti – je Avstrija morala odstopiti Napo-leonu vse ozemlje med Alpami, Savo in Jadranskim morjem.

Naši kraji so dejansko bili po na-ravi prehodni, vez med Vzhodom in Zahodom, pa tudi vrata na Balkan. Različna ljudstva so se po slovenskih dolinah selila za soncem in puščala za sabo tvarne dokaze svojega po-stanka. Ta zapuščina je za današnje

zgodovinarje in arheologe dobrodošel vir iz prve roke.

Francozi so pridobljene dežele strnili v državno enoto z imenom *Ilirske dežele*, katerih središče je bila Kranjska. Njihova uprava pa je bila zelo kratka; trajala je le štiri leta, a bila je vzorna. Slovenščina je prišla do svojih pravic v javnosti in v šolstvu. Slomškov predhodnik v umetniškem pesništvu, Valentin Vodnik, je zato navdušeno zapel svojo odo *Iliriji oživiljeni*.

Glede ilirskega imena pa velja pojasniti. Znatno del ilirskih dežel je imel to ime že v starorimski dobi. Napoleonovi svetovalci so pač vedeli, da so v novopridobljenih deželah od 1. do 5. stoletja prebivali Ilirci, v rimski provinci *Illyria*. Med izvedenci pa je tedaj veljala napačna podmena, da so Ilirci bili slovenski in hrvaški neposredni narodni predniki, t.j. njihovi pradedi. V resnici so se Slovenci naselili na rimskoilirskem ozemlju dolga stoletja za Ilirci; so jih nasledili.

Edini neposredni ilirski potomci so današnji Albanci, katerim pripada tudi danes svetovno znana Mati Terezija, z izvirnim imenom Agnes Gonxha Bojaxhiu.

Ilirci so dejansko bili številno ljudstvo, ki je prebivalo vzdolž vse jadranske vzhodne obale in daleč v notranjost Balkanskega polotoka. Bili so bojeviti, a malo državotvorni. Niso ustvarili neke močne, enotne in trajne države. Tako so polagoma prišli pod rimsko oblast. Rimu pa so pozneje dali celo več cesarjev; med njimi Dioklecijana (cesar 284-305), ki si je v dalmatinskem pristanišču Splitu zgradil delno še ohranjeno palačo.

Slovenci so na splošno ohranili Francoze v lepem spominu. Cenili so vzorno upravo, ki so je bili deležni v kratki dobi urejenih razmer. Po drugi strani pa so tudi Francozi imeli dobro mnenje o svojih 'Ilircih'.

Charles Nodier, urednik francosko-ilirskega uradnega lista v Ljubljani, se pohvalno izraža o visoki kulturni ravni meščanstva. Z občudovanjem posebej omenja njihovo zanimanje in talent za tuje jezike. Samemu Napoleonu pa je tudi prijalo odkritje nekega drugačnega naroda v zasedenih avstrijskih deželah. Občasno

bi mu ta narod celo mogel odpreti vrata na Vzhod ...!

Enoten jezik

Kratka francoska prisotnost na slovenskih tleh je pomembna za njih nadaljno usodo. Bila je neke vrste prelomnica brez povratka nazaj, ne le za Slovence, ampak tudi za druge evropske narode. Sprožen je bil proces, ki je temeljil na novem pojmovanju vloge poedinca v državi. Novost je bila v rastoči narodni osveščenosti in globinski zavesti narodne enotnosti kljub znatnim pokrajinskim razlikam. Enotnost v različnosti.

Ljudevit Gaj, avtor *gajice*

Posameznik je nehal biti pripadnik neke države in vladarjev podložnik. Počasi, a nezadržno je sam postajal državotvorni osebek. Pri tem je naravno prodrla v ospredje pereča potreba po izgrajenem lastnem jezikovnem sistemu, ki se razodeva v enotnem črkopisu, slovnici in slovarju. Prizadevanje v smeri te enotnosti je imelo vidne predstavnike pa tudi svoje pospeševalne in zaviralne momente.

Slomškova *Blaže in Nežica* sta po avtorjevi zamisli Dolenjca. Knjižica z naslovom *BLASHE INO NE-SHIZA V NEDELJSKI SHOLI*, ki jo je UZHITELAM INO UZHENZAM SA POSKUSHNO SPISAL ANTON SLOMSHEK, VOSENISHKI FAJMOSHTER,

je leta 1842 prvič izšla v Gradcu, v bohoričici, potem pa še dvakrat v gajici; leta 1848 v Ljubljani, leta 1857 pa v Celovcu.

V tistem obdobju je šlo za temeljno odločitev, kateri črkopis bi bil za slovenski jezik najprimernejši. Za posebne slovenske glasove je namreč bilo treba najti posebne črke. Izbira med štirimi abecedami, imenovanimi po njihovih avtorjih, ni bila lahka. Zahtevala je čas in preizkušnjo v tako imenovanem abecednem boju ali abecedni pravdi.

1. Najstarejša in najbolj razširjena je bila *bohoričica*. Adam Bohorič, član protestantskega gibanja, je bil dolenski rojak, študiral pa je v Wittenbergu. Leta 1568 je napisal slovnico z naslovom *Arcticae Horulae / Zimske urice*, njegova pisava pa je bila naslonjena na nemško.

2. Kopitarjev učenec Franc Metelko, avtor *metelčice*, je bil profesor slovenščine na ljubljanskem Liceju (1817), a njegova abeceda ni našla pravega odobranja.

3. Tudi Peter Danjko, kaplan v Gornji Radgoni, je leta 1829 sestavil abecedno knjižico, toda njegova *danjščica* je prevladala le za kratek čas v severovzhodnem delu Štajerske.

4. Hrvat Ljudevit Gaj je študiral v Budimpešti in se tam seznanil s Slovakom Janom Kollárjem in njegovo mislijo o slovanski vzajemnosti, na kateri temelji ilirsko gibanje. Pred Gajem so se Slovenci ponovno vračali od metelčice in danjčice k že dolgo preizkušeni bohoričici. Abecedna pravda pa je bila dokončno odločena leta 1830, ko je Gaj izdal svoj hrvaški pravopis po češkem vzorcu. Njegova *gajica* je z lahkoto prevladala nad prejšnjimi abecedami, ker je bila izmed vseh najbolj enostavna.

»Nihče ne ljubi
svoje domovine,
ker je velika,
marveč,
ker je njegova.«

Rimski filozof Séneca

Dvajset dežel proti Evropskemu sodišču in za razpelo

JESUS COLINA v intervjuju z Gregorjem Puppinc-om,
direktorjem Evropskega središča za pravo in pravičnost

STRASBOURG, julija 2010 (ZENIT.org).- Razsodba proti razpelu v italijanskih šolah je vzbudila najširšo opozicijo v zgodovini Evropskega sodišča za človeške pravice: dvajset dežel se je uprlo in se uradno postavilo v obrambo Italije.

Italijanska izdaja *L'Osservatore Romano* od 22. julija tolmači nagibe v članku, ki ga je napisal Gregor Puppinc, direktor Evropskega središča za pravo in pravičnost, ki je nevladna organizacija s sedežem v Strasbourgu, zavezana za svobodo bogočastja in mišljenja, še posebno pred Evropskim sodiščem za človeške pravice in Združenimi narodi.

Puppinc, izkušen borec za versko svobodo pred glavnimi mednarodnimi ustanovami, prikazuje v tem članku, da ugovor proti razsodbi ni samo političnega in pravnega značaja,

temveč tudi duhovnega.

»Razpravljanje o zakonitosti izpostavljanja Kristusovega simbola v italijanski družbi je dokaz, da hočejo sekularizirati Evropo«, ugotavlja v tem intervjuju, kjer analizira predložene razloge za list Svetega sedeža.

Začnimo z glavnim vprašanjem: Kaj vsebuje razsodba proti razpelu?

Gregor Puppinc (GP): Sodišču v Strasbourgu je predstavila zadevo *Soile Lautsi*, italijanska državljanka finskega izvora. Ta je prosila l. 2002 javno šolo *Vittorino da Feltre* v Abano Terme (Padova), ki sta jo obiskovala njena dva sinova, naj odstranijo razpela iz učilnic. Ravnateljstvo šole je to odklonilo, ker je bilo mnenja, da predstavlja razpelo del italijanske kulturne dediščine, kar je pozneje

italijansko sodišče potrdilo. Na Strasbourškem vrhovnem sodišču je ga. *Lautsi* utemeljevala, da izpostava razpela v učilnicah njenih sinov izvaja nasilje nad njuno svobodo prepričanja in prikrajšuje za pravico, da prejmeta javno vzgojo v skladu z njunim verskim prepričanjem.

Ko je dalo Strasbourško sodišče upravičenost tožilki, je bilo mnenja, da je prisotnost nekega verskega simbola v razrednih učilnicah samo po sebi nekaj negativnega, česar se ne more upravičiti. Do takrat je Vrhovno sodišče vedno zagovarjalo nasprotno stališče, da so države svobodne na tem polju in da je potrebno spoštovati njihovo kulturno dediščino in izročila. Da je edina omejenost, ki se je ne sme prekoračiti, siljenje gojencev v »določeno miselnost« ali nagovarjanje za kako gibanje, kar bi bila zloraba.

Z namenom, da pravno utemelji svojo sodbo, je Vrhovno sodišče ustvarilo novo obveznost, po kateri naj bi bila država »obvezna do verske nevtralnosti v okviru javne vzgoje, kjer se prosi za vpis v šolo ne glede na vero in kjer je treba doseči, da pridejo učenci do kritičnega mišljenja.« Z drugimi besedami, Vrhovno sodišče potrjuje v razsodbi *Lautsi*, da se mora družba, če je demokratična, odpovedati verski istovetnosti.

Italija je vložila priziv proti tej sodbi pred Veliko dvorano sodišča v Strasbourgu, ki ga je sodišče vzelo v pretres 20. junija. Sodbo Vrhovnega sodišča pričakujejo jeseni.

Zakaj je ta sodba sprožila ugovor dvajsetih dežel, ki so podprli Italijo?

GP: Sporno vprašanje *Lautsi* je izrednega pomena. Je značilno, kajti ugovarja vidni prisotnosti Kristusa v Rimu, Italiji in vsej Evropi. Ta primer se je spremenil v simbol sedanjega navzkrižja o bodočnosti kulturne in verske istovetnosti Evrope. Ta spor sooča propagatorje popolne sekularizacije družbe s tistimi, ki branijo odprto Evropo, zvesto svoji globoki istovetnosti. Propagatorji sekularizacije vidijo v sekularizaciji

ji rešitev, ki dovoljuje upravljati verski pluralizem in vidijo pluralizem kot razlog, ki dovoljuje vzpostaviti sekularizacijo.

V vsem tem pa ni nič nevtralnega. 'Sekularizacija' v bistvu ni spontan in neizogiben pojav. Vključno izvira v bistvu iz politične izbire, kakor protiklerikalna politika Francije na začetku XX stoletja ali tista, ki jo danes pospešuje španska vlada. Isto se dogaja s to prvo sodbo *Lautsi*, ki ne temelji samo na pravnih dokazih, temveč predvsem na političnih predsodkih.

Evropa je različna in samo manjšina držav, kot Francija, se je uradno odpovedala svoji krščanski istovetnosti. Drugi so ostali zvesti ali pa so se je ponovno oklenili, kot se dogaja z določenimi deželami, ki so bile komunistične. Verski pluralizem, kozmopolitizem, ki služi kot zgled dokazovanja sodišču, je stvar znanstvene fikcije, tuje evropskemu ozemlju.

Postaja vsakokrat bolj jasno, da javne ustanove zahodne Evrope in sodba *Lautsi* niso nič drugega kakor primer, izbran za omejitve verske svobode in za vzpostavitev sekularizirane družbe z namenom, da se pospešuje določen kulturni model, v katerem sta odsotnost vrednot (nevtralnost) in relativizem (pluralizem) edini vrednoti, ki upravičujeta politični načrt, ki hoče biti 'post-verski' in 'post-istoveten', z eno besedo, 'postmoderen'. Ta politični načrt ima težnjo po monopolu, v kolikor je filozofski sistem.

Toda ta sodba je izzvala politično reakcijo, ki se do sedaj še ni zgodila, ki je ni nihče pričakoval...

GP: Tako je. Tri tedne po avdienci v Veliki dvorani Strasbourškega sodišča postaja vsak dan bolj jasno, da se je dosegla resnično pomembna zmaga proti dinamiki sekularizacije. Dasiravno Italija pravno še ni zmagala, je politično že dosegla mojstrsko zmago. Dejansko, danes je vsaj dvajset evropskih dežel ponudilo svojo uradno podporo Italiji, v javni obrambi zakonitosti za pri-

sotnost krščanskih simbolov v družbi, posebno še v šolah. V prvem trenutku se je udeležilo primera *Lautsi* deset dežel v obliki *amicus curiae*, to je, 'ena tretjina'. Vsaka od teh dežel – Armenija, Bolgarija, Ciper, Grčija, Litva, Malta, Monako, Romunija, Ruska federacija in San Marino – je oddala Vrhovnemu sodišču pismen dokument, v katerem vabi, naj razveljavi prvo sodbo. Ti dokumenti nimajo samo pravne koristi, temveč so predvsem izredna pričevanja za obrambo svojega imetja in svoje istovetnosti pred dodelitvijo edinega kulturnega modela. Litva, n.pr., ni dvomila primerjati sodbo *Lautsi* z verskim preganjanjem, ki ga je trpela in ki se je kazalo ravno s prepovedjo verskih simbolov.

Tem desetim deželam se je pridružilo še drugih deset. Vlade Albanije, Avstrije, Hrvaške, Madžarske, Makedonije, Moldavije, Poljske, Srbije, Slovaške in Ukrajine so javno oporekale sodbi Vrhovnega sodišča in so prosile, naj se spoštujejo narodne in verske istovetnosti in tradicije. Nekatere vlade so vztrajale na dejstvu, da verska istovetnost oblikuje vir vrednot evropske enotnosti.

Na ta način se je javno uprla z Italijo skoraj polovica držav članic Evropskega sveta (21 od 47) temu poskusu prisilne sekularizacije šol in je potrdila socialno zakonitost krščanstva v evropski družbi. Za stvarnimi razlogi obrambe istovetnosti, omike in narodne krščanske tradicije je teh dvajset držav potrdilo in javno branilo ljubezen do istega Kristusa. Spomnili so na skladnost s skupno blaginjo, da je Kristus pričujoč in naj bo čaščen v družbi. Ta koalicija, ki družbi skoraj vso središčno in vzhodno Evropo, kaže, da obstaja še danes notranja kulturna delitev Evrope. Kaže pa tudi, da se more ta delitev preseči, kakor dokazuje važnost podpore, ki so jo ponudile Italiji dežele pravoslavne tradicije, neodvisno od trenutne politične usmerjenosti.

Važnost podpore, ki so jo ponudile dežele pravoslavne tradicije, se večinoma dolguje odločitvi Moskovskega patriarhata, da se brani pred napredovanjem se-

kularizacije. Opirajoč se na prošnjo patriarha Kirila iz Moskve za »enotnost krščanskih Cerkva proti napredovanju sekularizacije«, je predlagal metropolit Hilarion, predsednik Oddelka za zunanje zadeve Moskovskega patriarhata, ustanovitev »strateške zveze med katoličani in pravoslavnimi«, da branijo skupaj krščansko tradicijo »proti sekularizaciji, liberalizmu in relativizmu, ki prevladujejo v moderni Evropi«. To podporo se mora verjetno razumeti kot prizadevanje za to strategijo.

Evropski svet, od katerega je odvisno Strasbourško sodišče, potrjuje v svoji ustanovni listini »trden sklep nagnjenja« ljudstev Evrope k »duhovnim in moralnim vrednotam, ki oblikujejo svoje skupno imetje«. Te duhovne in moralne vrednote niso zasebne-ga značaja, osnavljajo versko istovetnost Evrope in so priznane kot ustanoviteljice evropskega političnega načrta. Kot je pravkar spomnil sveti oče, se nahaja krščanstvo v začetku teh duhovnih in moralnih vrednot. Zveza teh 21 dežel nakazuje, da je možno zgraditi bodočnost evropske družbe na tem temelju s pogojem, da se stori tehten premislek o sodobnem zahodnem kulturnem modelu in v zveztobi Kristusu. Evropa ne more kljubovati prihodnosti, če se odpo-ve Kristusu.

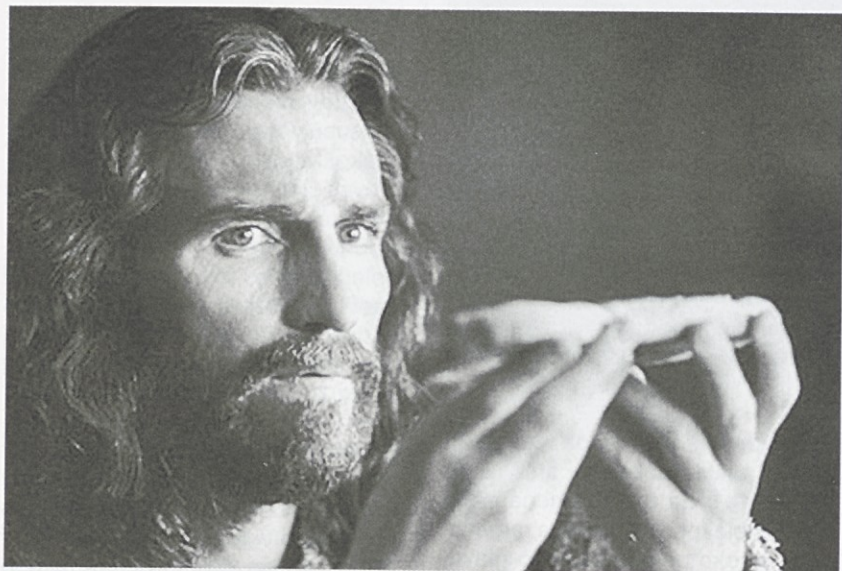
Prevedel Marjan Hribar

**»Odstranite
pojem Boga,
ki motri naše
napore in drži
v svoji roki venec,
pa ne bo več
možna
nobena krepost.«**

*Rimski pisec Caton
(umrl l. 149 pred
Kristusom)*

JIM CAVIEZEL

in njegova vloga v filmu »Pasijon«

Glavni junak v *Pasijonu*, Jim Caviezel, ki je igral Jezusa v filmu Mel Gibsona, je februarja 2010 že šestič romal v Medžugorje. Od tam je potoval na Dunaj na intervju s Christianom Steinerjem za revijo *Oase des Friedens*. Sledi prevod tega pogovora.

Jim, kako si zvedel za Medžugorje?

Ko sem snemal na Irskem film *Grof Monte Cristo*, je moja žena romala v Medžugorje. Posel mi ni šel tako dobro kot bi želel, kljub temu da sem delal sedem dni na teden. Ko mi je žena nekega dne telefonirala, sem že po njenem glasu uganil, da je nekaj doživela. Pripovedovala mi je o Medžugorju in o vidcih ter da bo eden od njih prišel tudi na Irsko. Takoj sem jo prekinil: »Glej, imam veliko opravkov, zdajle ni moment, da bi načela temo o vidcih.« Bil sem mnenja, da nisem dolžan sprejemati Lurda, ne Fatime ne Medjugorja, čeprav sem katoličan. V tem nisem imel nobenega dvoma.

Spomnim pa se, da smo nekoč v katoliški šoli, v mojih prvih šolskih

Jim s ženo Kerri

letih, slišali nekaj o Medžugorju in da nas je tisto zanimalo. Kmalu potem smo pa zvedeli, da krajevni škof nasprotuje domnevnim prikazovanjem in da jih ima za neresnična. Tako smo pozabili na tisto.

Videc Ivan Dragičević je potem res prišel na Irsko. Vedel sem, da zaradi svoje zaposlenosti ne bom imel zanj časa. Ko pa se je moj filmski kolega nekega dne počutil slabo, sem si vzel prost dan in se lahko udeležil prikazovanja. Stal sem v natrpani cerkvi čisto zadaj in nisem vedel, kaj

se v njej dogaja. Pozoren sem postal šele, ko je mož na vozičku zraven mene padel v trenutku prikazovanja na kolena. Videl sem, da ta invalid kljub vsem svojim bolečinam kleči na mrzlih kamnatih tleh in moli! No, danes vem, da je bil to Bog, ki mene dobro pozna in ve, kako lahko doseže mojo pozornost!

Čeprav se bo komu zdelo neverjetno, sem si naslednjo nedeljo spet vzel prost dan, da sem se srečal z Ivanom, kot je želela moja žena. Med prikazovanjem sem klečal zraven njega in si v srcu rekel: »Tako je prav, tukaj sem in sem pripravljen. Stôri z mano, kar hočeš.« Prav v tistem trenutku sem imel vtis, da se nekaj dogaja v meni. Nekaj preprostega, a enkratnega. Ko sem vstal, so mi tekle solze po licih in sem začel jokati kot otrok.

Ivan mi reče: »Jim, človek vedno najde čas za tisto, kar ima rad. Če nekdo, ki nikoli nima časa, spozna dekle in se zalubi vanjo, najde vedno čas zanjo. Za Boga ljudje nimajo časa, ker ga ne ljubijo.« In nato: »Bog želi, da moliš s srcem.« Vprašal sem: »Kako to dosežeš, da moliš s srcem?« »Da začneš moliti,« mi je odgovoril. Takrat se je nekaj odprlo v mojem srcu. Nikoli ne bi mislil, da bi bilo to mogoče. Potem sva šla v restavracijo in lahko rečem, da nikoli prej ni bila nobena jed ne pijača tako okusna kot tisto noč.

Že prej večkrat bi me moja žena rada naučila moliti rožni venec, pa me ni mogla prepričati. Zdaj bi ga pa rad molil, a ga nisem znal. Imel sem šoferja, ki me je vsak dan vozil na delo. Neko jutro sem mu rekel: »Ne vem, kaj mislite o tem, toda jaz bi se rad naučil moliti rožni venec.« Na moje presenečenje mi je odgovoril: »Dajva, moliva.«

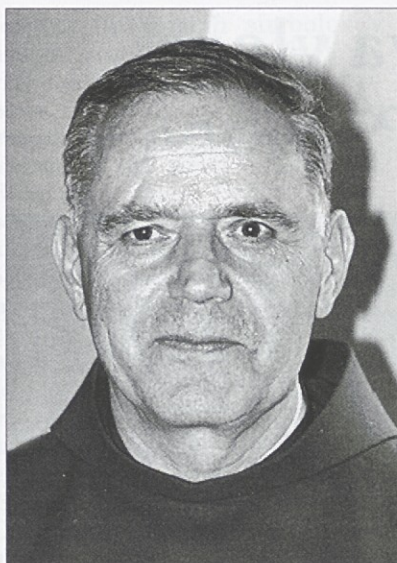
Kdaj si prišel prvič v Medžugorje?

Da grem v Medžugorje, sem se odločil potem, ko sem končal snemanje na Malti. Ko sem bil star 20 let, sem odkril veselje, da bi postal filmski igralec. Ko sem govoril o tem s svojim očetom, mi je odsvetoval: »Če Bog kaj hoče od tebe, je to, da postaneš duhovnik. Čemu naj bi hotel imeti Bog filmskega igralca?« Takrat tudi jaz nisem razumel tega. Drugič sem si zastavil vprašanje malo drugače: Ali hoče Bog, da postanem filmski igralec, da prislužim veliko denarja in postanem bogat? Dobro sem poznal dejansko stanje današnje družbe in razdalje, ki ločujejo bogate ljudi od tistih, ki se komaj preživljajo. In vedel, da to ni po božji volji. Ali naj se odločim za takšen poklic, da bom postal sicer bogat, pa ne trajno srečen, ali za takšnega, da bom služil Bogu, ker On hoče voditi moje življenje?

Medžugorje me je v tistem času spominjalo na Betlehem. Takole sem razmišljal: kot je bil Jezus rojen v zakotnem kraju, tako se je prikazovala Mati Božja v revni vasici med gorami. Tisti štirje dnevi, ki sem jih prebil takrat v Medžugorju, so bili pomembni. Prve dni sem bil zaradi toliko molitve utrujen, tega pač nisem bil vajen. Zato sem prosil Boga za pomoč, in ne zaman. Po štirih dneh je prišlo do popolne spremembe: edino, kar sem želel, je moliti. Od tedaj sem se vedno čutil povezanega z Bogom, kadar sem molil. Vsakemu katoličanu bi privoščil to mojo izkušnjo. Če sem kot otrok imel morda podobno razpoloženje do molitve, moram reči, da je šlo z leti potem v pozabo.

Takšno razpoloženje do molitve sem imel tudi po vrnitvi domov. Če je le mogoče, pobožnosti opravljamo skupno v naši družini. Ko vozimo otroke v šolo, skupno molimo rožni venec. Včasih ga začne moliti moj sin, če ga še nisem začel moliti jaz.

Ko sem šel drugič v Medžugorje, sem mislil, da ga bom doživljal podobno kot prvič, pa je bilo drugače. Nekega dne me je povabilo nekaj romarjev, da smo šli v Široki Brijeg in obiskali o. Joza Zovka. To željo je imela tudi moja žena. Čeprav do takrat nisem vedel, kdo je oče Jozo, sem šel k njemu s posebnim

o. Jozo Zovko

občutkom zaradi vsega, kar sem o njem slišal. Ko sva se srečala, je položil roke na moja ramena, nato pa jaz moje roke na njegova ramena. Nato je roke položil na mojo glavo, jaz pa moje roke na njegovo glavo. V tistem trenutku sem v notranjosti slišal besede: »Rad te imam. Ta človek ljubi Boga.« Oče Jozo se je takrat obrnil k svojemu prevajalcu in ga vprašal, kdo sem, ter rekel, da bi z mano rad govoril. Tak je bil začetek najinega, zdaj že dolgotrajnega prijateljstva. To je bilo ravno po koncu snemanja *Pasijona*.

Ali imaš razlago, zakaj je prišlo do tega doživetja in v čem je povezava filma z Medžugorjem?

Verjetno ti je znan star rek »Prekoračiti Rubikon«. To pomeni: ni poti nazaj, ko prideš do te točke, je nemogoč vsak povratek. Zame je bil *Pasijon* tisti Rubikon. Ko smo ga začeli snemati, sem bil star 33 let, toliko kot Jezus. Vedno sem se vpraševal, če sem vreden, da prevzamem Jezusovo vlogo. Ivan Dragičević me je opogumljal in menil, da Bog velikokrat ne izbere najboljšega, češ da ve to iz lastne izkušnje. Če ne bi bilo zaradi Medžugorja, jaz ne bi bil sprejel te vloge. V Medžugorju sem začel ceniti molitev in zakramente. Prepričan sem bil, da moram imeti Jezusa blizu, če ga hočem predstavljati.

Vsak dan sem se spovedoval in hodil adorirat Najsvetejše. Tudi Mel Gibson je prihajal k tisti maši, ki je bila latinska. To je tudi meni koristilo, da sem se učil latinsko.

Imel sem vedno kakšne skušnjave, proti katerim sem se moral bojevati. V tistih notranjih bojih sem navadno doživljal velik notranji mir. Na primer v sceni, ko se mi približa Mati Božja in ji pravim. »Glej, vse delam novo.« To sceno smo štrikrat ponovili in vsakokrat sem imel vtis, da sem preveč izstopal. Potem pa je nekdo butnil ob križ in leva rama se mi je izpahnila. Zaradi nenadne in hude bolečine sem izgubil ravnotežje in padel pod težo križa. Z obrazom sem padel na trda tla, iz nosu in ust mi je tekla kri. Ponovil sem besede, ki jih je Jezus rekel svoji materi. »Glej, vse delam novo.« Rama me je strašansko bolela, ko pa sem ponovno vzel križ, sem doživel, kako lepo je sprejeti križ. Pri priči sem nehal igrati, v meni je vsak lahko videl samo Jezusa. To je bil odgovor na mojo molitev: »Hočem, da ljudje vidijo tebe, ne mene.«

Zaradi stalne molitve rožnega venca – težko je reči, koliko sem jih zmolil med snemanjem – sem doživel posebno milost. Zavedal sem se, da ne smem dajati slabega zgleda ali rabiti grdih besed v pogovorih s tistimi, ki so snemali film. Mnogi od njih niso vedeli za Medžugorje, vsi pa so bili dobri in znani igralci, da smo jih bili veseli. Kako bi jim mogel drugače predstaviti Medžugorje, kot s svojim življenjem? Meni Medžugorje pomeni živeti iz zakramentov in s Cerkvijo. Po zaslugi Medžugorja sem začel živo verovati v evharistiji pričujočega Jezusa, ki tudi odpušča vse moje grehe. V Medžugorju sem odkril mogočno molitev rožnega venca in dar, ki ga imamo v dnevni sveti maši.

Vpraševal sem se, kako bi pomagal ljudem do večje vere v Jezusa. Prepričan sem, da je to možno samo, če je On navzoč v meni po evharistiji, da ga ljudje morejo videti skozi moje življenje. Ko smo snemali sceno zadnje večerje, sem imel v notranjem žepu obleke več svetniških relikvij pa tudi Kristusovega križa. Ker sem imel močno željo, da bi bil Jezus resnično pričujoč, sem prosil duhovnika, naj bi

Življenje zunaj samostana (1910-1917)

izpostavil Najsvetejše. V začetku se je obotavljal, a nisem odnehal, dokler mi ni ugodil. Menil sem, da bodo ljudje v meni bolj prepoznali Kristusa, če tudi jaz gledam njega. Duhovnik je bil z Najsvetejšim v monštranci ob kameri in se mi z njo bližal. Ko ljudje gledajo film in vidijo v mojih očeh lesk, se ne zavedajo, da v odsevu posvečene hostije gledajo resnično Jezusa v mojih očeh. Podobno se je dogajalo v sceni križanja: tudi tam je bil duhovnik z Najsvetejšim v monštranci, jaz pa sem ves čas molil.

Največji izziv pri filmanju ni bil, kako se bom na pamet naučil besedilo v latinščini, aramejščini in hebrejščini, kot sem mislil v začetku, ampak fizični napor, ki ga je bilo treba prenašati. Med zadnjo sceno sem imel zvito ramo, da se mi je vsakokrat izpahnila, kadar je kdo udaril po križu. Medtem ko smo snemali scene bičanja, so me biči dvakrat oplazili, da sem imel 14 centimetrov dolgo rano na hrbtu. Moja pljuča so bila polna tekočine, da sem imel pljučnico. Morila me je tudi kronična nespečnost, ker sem zaradi skoraj osem ur trajajočega šminkanja moral vstajati skozi več mesecev ob treh zjutraj.

Drug tak izziv je bilo mrzlo vreme. Temperatura se je držala malo nad ničlo, zato je bilo zelo težko vzdržati, zlasti pri sceni križanja. Vsa moja maska je bila narejena iz kosa tankega blaga. Medtem ko smo pa snemali zadnjo sceno, so bili oblaki zelo nizko in strela je udarila v križ, h kateremu sem bil privezan. V trenutku je nastala okrog mene tišina in videl svoje lase namagnetene z elektriko. Kakšnih 250 oseb, ki so stale okrog mene, je videlo vse moje telo razžarjeno, na moji levi in desni pa ogenj. Mnogi so bili prevzeti od tega, kar so videli.

Vem, da je *Pasijon* film o ljubezni, da je morda eden najboljših filmov te vrste. Jezus je dandanes predmet mnogih razpravljaj, mnogo bolj kot kdajkoli prej. Temu ustvarjenemu svetu grozi toliko stvari, vera v Jezusa pa je vir veselja. Mislim, da nas v tem času kliče Bog na poseben način in da je treba odgovoriti temu klicu z vso dušo in vso močjo.

Prevedel Stane Snoj

Pogled v kuhinjo rojstne hiše p. Pija v Pietrelcini z opremo, posodo in orodjem, ki so ga uporabljali.

Duhovnik v domačem kraju

Ko so bile končane novomašne slovesnosti, je p. Pij šel v Foggio k svojemu provincialu, da bi mu določil kraj delovanja. Provincial se je mladega patra skoro ustrašil. Same oči so ga bile! Bil je bled in suh. Visoka vročina ga je še vedno zdelovala. Ko je p. Pij pričakoval odločilno besedo, mu je predstojnik rekel: »*P. Pij, začasno pojdite domov. Morda vam bo domači zrak v Pietrelcini najbolj prijal.*«

Tako je dobil p. Pij svoje prvo službeno mesto v domačem kraju. Ta začasnost pa je trajala kar sedem let, vse dokler ni bil poklican k vojakom med prvo svetovno vojno.

Župnik Pannullo je bil zelo vesel mladega duhovnega pomočnika. Stanoval in jedel je doma. Da bi p. Pij bolj nemoteno molil in študiral, si je v očetovem vinogradu uredil nekakšno bivališče. Tu je bil čisto sam. Samo ko jedi so ga klicali.

Maševal je v farni cerkvi. Ljudje so radi prihajali k njegovi maši. Kmalu pa so se naveličali, ker je maša trajala najmanj poldrugo uro. Pritožili so se pri župniku.

Pater Pij ni hotel maševati zasebno v cerkvi sv. Ane. Zmenila sta se: župnik bo sedel za oltarjem z zvonom, in če se bo pater preveč zamislil, bo pozvonil in ga s tem opozoril, naj nadaljuje. P. Pij je župnika vedno ubogal in vse je bilo v redu.

Njegov dnevni red je obsegal mnogo molitve, verske obrede, študij teologije, verouk za otroke in srečanja s posamezniki.

Previdnostno je bilo srečanje z njegovim prvim profesorjem, nesrečnim nekdanjim duhovnikom Dominikom Tizzanijem. V vasi so se ga vsi izogibali in ga prezirali. Tudi ko so slišali, da je na smrt bolan, se mu nihče ni upal približati.

Slučajno je njegova hčerka srečala p. Pija. P. Pij jo je takoj prosil, če lahko obišče bolnega očeta. Dolgo se je zadržal pri njem in ga pripravil na prejem zakramentov. Oba sta od sreče jokala.

Pijeva prerokba

Ob večerih se je rad sprehajal in pogovarjal z župnikom. V vas sta se vračala, ko je zvonilo avemarijo. Njuni pogovori so bili navadno duhovni.

Nekega večera sta ravno prisepela na trg, ko je zazvonilo. Zmolila sta angelovo češčenje. P. Pij se je po molitvi zamaknil.

»Kaj je, Pij? Kam si se zagledal?«

»Kako lepo diši po kadilu. Kako lepo pojo bratje. Nekoč bosta na tem mestu stala cerkev in kapucinski samostan.«

Pokazal je s prstom na kraj. Župnik je rekel: »Pij, če bo to res, bo to zame in za Pietrelcino največja sreča.« In res, leta 1926 je na tem mestu stal samostan očetov kapucinov. Temeljni kamen za cerkev so blagoslovili leta 1928. Cerkev so posvetili leta 1951 v čast sv. Družini in sv. Frančišku Asiškemu.

Po sprehodih je p. Pij takoj odšel v svojo sobo. Imel je namreč svoj prostor, ker je oče po drugi vrnitvi iz Amerike kupil drugo hišo, ki je imela dva prostora.

Poleti je ob lepem vremenu veliko presedel pod brestom, kjer je molil brevir in druge molitve. Danes stoji ob brestu lepa kapelica.

»Suroveži« na delu

Eden od čudnih in pogostih pojavov v življenju p. Pija so bili napadi hudih duhov nanj. Te hude duhove p. Pij pogosto imenuje suroveže, saj so nastopali s hrupom, z velikimi kriki, z udarci in letenjem predmetov po zraku: zglavnika, knjig, stolov in s kričanjem najbolj prostaških besed.

Hudi duhovi so se mu prikazovali v obliki golih deklet, ki so razuzdano plesale; v obliki črnega divjega mačka ali krvnika, ki ga je bičal, ali surovežev, ki so divje kričali in razmetavali njegovo sobo.

Kdor je prišel obiskat p. Pija v Pietrelcino, je lahko videl sobo, ki je bila razmetana, kakor po kakšnem vojnem napadu, njega pa s krvavimi ranami po telesu, ali kako mu je tekla kri iz nosa. Včasih se mu je prikazal hudi duh v obliki Križanega, njegovega du-

hovnega očeta ali provinciala, angela varuha, sv. Frančiška ali celo Device Marije in ga hotel zavesti na krivo pot.

Ponoči je bilo iz Pijeve sobe pogosto slišati glasno prerekanje, kot da je soba polna ljudi. Sosedje so se večkrat pritoževali materi, naj p. Pij vendar s prijatelji ponoči tako ne razgraja.

Mati je vedela za sinovo skrivnost. Kot v noviciatu, tako mu tudi doma hudi duh ni dal mirno spati.

Nekoč je zvečer stopil v svojo sobo. Zaslišal je glas: »Svetnik prihaja!«

P. Pij je spoznal satanov glas in se ponorčeval: »No, in če prihaja?«

Tisti hip ga je nevidna sila vrgla ob zid, ga vlačila po tleh in mučila. Ko je moč teme izginila, je bil popolnoma izčrpan.

Ob drugi priliki se mu je hudi duh prikazal v podobi njegovega spovednika. Očital mu je: »P. Pij, vi pretiravate. Preveč se mrtvičite. To Bogu ni všeč. Nehajte s tem!«

P. Pij je bil presenečen, da mu njegov 'spovednik' svetuje kaj takega, in je vzdihnil:

»Hvaljen Jezus Kristus!«

Tisti hip je 'kapucin' izginil, v dušo pa se mu naseli globok mir. Precejkrat je po takih napadih prejel nebeško tolažbo.

P. Pij in njegov angel varuh

P. Pij, je gojil izredno pobožnost do svojega angela varuha. Svojemu duhovnemu očetu je pisal takole: »... V soboto se je zdelo, da me hočejo hudi duhovi prav ubiti s svojimi udarci. Nisem več vedel, h kateremu svetniku bi se obrnil za pomoč. Obrnem se na svojega angela varuha, vendar sem ga moral dolgo čakati. No, končno je začel krožiti okoli mene in s svojim angelskim glasom peti pesmi Božjemu veličastvu.

Potožim se mu, da sem ga tako dolgo čakal in ga klical na pomoč. Da ga malo kaznujem, ker je tako dolgo odlašal, ga nisem hotel pogledati v obraz, hotel sem oditi. On se mi približa, jokajoč me prime in me ne pusti, dokler ga nisem pogledal v obraz, ki je

izražal veliko žalost.

Potem mi reče: »Vedno sem ti blizu, dragi moj. Nenehno krožim okoli tebe... ta moja naklonjenost ne bo prešla niti s tvojo smrtjo.«

P. Pij živi s svojim angelom varuhom osebno povezan. Prevaja mu pisma v grški in francoski jezik. Budi ga, da skupno pojeta pesmi Bogu. Blaži mu bolečine od demonskih udarcev. Z eno besedo, njegov angel varuh je njegov 'tajnik', njegov poslanik in nositelj tolažbe in blagoslovov, ki jih p. Pij pošilja oddaljenim dušam.

P. Pij je nekoč zapisal: »Moj ubogi angel varuh! Preveč je dober. Ne vem, če mu bo kdaj uspelo, da me nauči težke vaje hvaležnosti?«

Nevidne rane

Ta skrivnostni pojav se je začel pod brestom, kjer je p. Pij rad veliko molil. Bilo je leta 1910.

P. Pij ga opisuje v svojem pismu duhovnemu voditelju: »V sredini mojih dlani se je pojavil rdeč madež, velik kot čentezim (kovanec s premerom 1,5 cm) hkrati z ostro bolečino. To bolečino bolj čutim v sredini leve roke, in ne preneha. Tudi na nogah občutim neko bolečino.«

V hujši obliki je p. Pij občutil take bolečine brez vidnih ran dne 20. septembra 1915. Molil je v svoji celici, ko je začutil hude bolečine na rokah in nogah. Pogledal je, pa ni nič videl. Isti hip ga je poklicala mati k obedu. Ko je prišel, je mahal z rokami, ki so ga bolele. Mati ni vedela, kaj to mahanje pomeni, in se je zasmejala: »Pij, ali igraš na kitaro?«

»Ne vem, kaj me tako zbada v rokah in nogah.« Prejel je rane našega Gospoda, ki pa so še tri leta ostale skrite.

Zvečer je o novem pojavu govoril z župnikom. Ta je že dobro poznal mistično usmerjenost mladega patra; po tem dogodku pa se mu je zazdelo, da ima Bog s Pijem posebne namene. Najprej mu je svetoval, naj začasno opusti maševanje. Za vse na svetu Pij tega ni hotel sprejeti. Spomnil se je, kako bi bil nekoč skoraj umrl, ko so mu odrekli sveto obhajilo. Pač pa je nekaj časa maševal v mali cerkvi sv. Ane.

Hrepenenje po samostanu

Pater Pij je moral zaradi slabega zdravja več let s kratkimi prekinitvami bivati zunaj samostana. Nekateri so začeli razmišljati, ali ne bi bilo mogoče boljše, če bi postal škofijski duhovnik. Ko je p. Pij za to zvedel, se je globoko užaloščen obrnil na sv. Frančiška z besedami: »Glej, zdaj bi me radi izključili iz tvojega reda. Raje umrem, kakor da to doživim!« Sv. Frančišek mu je v videnju zagotovil, da se to ne bo zgodilo. In res je p. Pij prejel od papeža dovoljenje - dano 15.2.1915 - da sme ostati zunaj samostana, dokler bo sam menil, da je to za njegovo zdravje potrebno.

Patru provincialu pa je pisal: »Kdaj se bo že končalo to moje pregnanstvo, ta pokora? Kako rad bi se že vrnil v samostan!« Ta želja se mu je spolnila 17.2.1916 v Foggii, kjer so ga praznično sprejeli.

Vojaški obveznik

V Evropi je že več ko leto dni divjala prva svetovna vojna. Od 24. maja 1915 je bila tudi Italija v vojni z Avstrijo.

Duhovniki in redovniki, ki so bili vojaški obvezniki, so se morali javiti na svojih komandah. Tiste, ki niso bili kurati, so dodelili k sanitejcem.

Kapucini, tudi pater Pij, so se javili v vojašnici v Beneventu. Čakali so na zdravniški pregled. P. Pij je goreče molil, da ne bi bil potrjen. Ni se bal naporov vojaškega življenja, saj je bil vaje večjih naporov; bal pa se je nemirnega vojaškega življenja in morije.

Bil je potrjen. Zdravnik je ugotovil, da je podhranjen; drugih napak ni našel. Dobil je vojaško uniformo, v katero bi lahko vtaknil dva patra Pija.

Prišel je k sanitejcem v Neapelj. Delal je, kar so delali tovariši. Toda spet ga je napadla vročina. Moral je v bolnišnico. Merili so mu vročino. Vsak termometer je počil. Prinesli so toplomer za vodo. Pokazal je 48 C. Niso mogli

p. Pij - vojak

verjeti, kako je mogoče, da je sploh še živ.

Ko si je malo opomogel, so ga poslali domov na dopust.

Dopust je hitro minil. Vrnil se je v Neapelj. Spet ga je napadla vročina, moral je v bolnišnico. Zdravnik je strmel, da bolnik ne kaže nobenih znamenj zmedenosti ob tako visoki vročini. Odredili so mu pol leta dopusta. Potem naj čaka nadaljnjih navodil.

Dopust je preživel deloma doma, deloma v samostanu v San Giovanni Rotondo.

Dezertjer

Po šestih mesecih so karabinjerji v Pietrelcini dobili nalogo, da Francesca Forgioneju sporočijo, naj se takoj vrne v Neapelj.

Čudno, v Pietrelcini nihče ni poznal vojaka Francesca Forgioneja. Domači in meščani so tega človeka poznali in klicali le kot patra Pija.

Karabinjerji so sporočili v Neapelj, da v Pietrelcini ni vojaka s tem imenom. Iz Neaplja so odgovorili: »Mora biti! Išcite!«

Iskali so ga, a ga niso našli. Slučajno je neki karabinjer sestri p. Pija potožil, da ne more najti Francesca Forgioneja.

»Saj to je moj brat. Sedaj je v San Giovanni Rotondo.« Javili so tja. Tudi tam ga niso našli. Ko je p. Pij stal na trgu pred cerkvijo, je prišel mimo karabinjer in rekel: »Ne morem najti vojaka Francesca Forgioneja.«

»Na, to sem pa jaz!«
»Vi? Nemogoče! Gospod pater, takoj morate v Neapelj na komando.«

Forgione se je zgasil na komandi. Kako je bil presenečen, ko ga je komandant obdolžil, da je vojaški dezertjer. Komaj se je p. Piju posrečilo, da je to ovrgel.

Tudi to pot njegova vojaška služba ni trajala dolgo. Ponovila se je stara vročina. Sedaj je bil dokončno odpuščen iz vojske.

Ob odhodu so mu nakazali majhno rento. Ni je hotel sprejeti, češ da je ni zaslužil. Ko ga je komandant prepričal, da rento lahko nakaže samostanu, jo je sprejel.

Prišel je domov v Pietrelcino v vojaški obleki. Očetu je bila uniforma všeč, rad bi jo imel za delo na polju. P. Pij pa je bil mnenja, da jo mora oddati in jo je tudi oddal na vojaški komandi. Vsa njegova vojaščina je trajala malo manj kot leto dni.

12. decembra 1916 je zapustil domači kraj. Nikdar več se ni vrnil.

Pijevi starši so na stara leta, ko niso več mogli delati na polju, šli prebivat v San Giovanni Rotondo. Na stanovanje jih je vzela Mary Pyle. Ta velika Pijeva dobrotnica je bila doma iz New Yorka. Ko je ob zgledu patra Pija prestopila v katoliško Cerkev, si je zgradila v San Giovanni Rotondo hišo in se tam naselila. Skrbela je zanje, kot da bi bili njeni starši.

Mati je vsak dan hodila k maši svojega sina in k sv. obhajilu. Za božič leta 1928 je prišla le s težavo. Prehladila se je in legla; 2. januarja 1929 so jo pokopali v San Giovanni.

Oče je živel še 18 let. Tudi on je hodil vsak dan v cerkev. Po maši je rad posedal pod starim brestom in ljudem pripovedoval zgodbe iz mladih dni p. Pija. Vesel je bil, da je smel jesti v samostanu, da je bil tako blizu svojemu sinu.

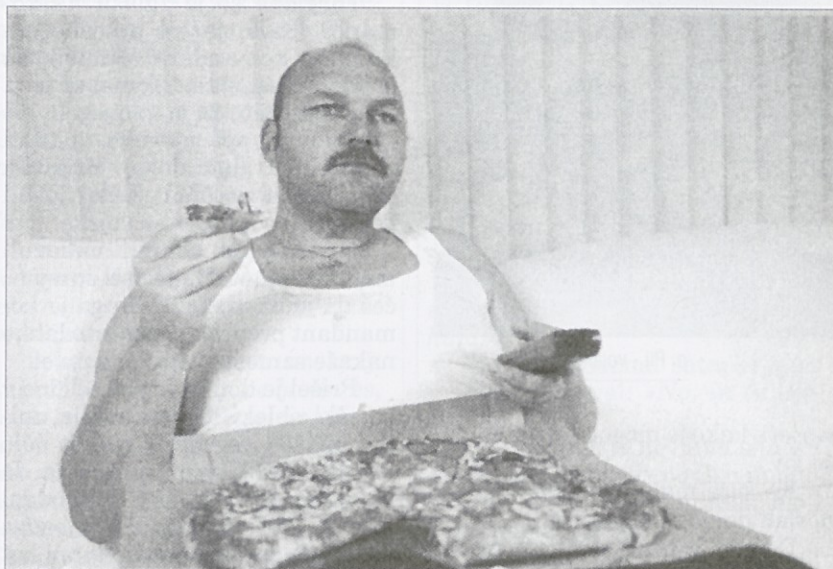
Jeseni leta 1946 je resno zbolel. Umrl je 5. oktobra 1946. Pokopali so ga poleg žene.

P. Pij ni šel za pogrebom, spremljal ga je z okna svoje sobe. Slišali so ga, da je vzdihoval: »Tata mio, tata mio!«

Dalje prihodnjič

Zasvojenost s hrano

BOGDAN ŽORŽ

Ali sploh lahko govorimo o zasvojenosti s hrano, ob tem, ko vemo, da brez hrane ni mogoče preživeti? Res je sicer, da človek lahko preživi že ob zelo skromni hrani, da ne potrebujemo tako pestre in obilne hrane, kot smo jo navajeni jesti pri nas. Dokazuje za to najdemo tako v preteklosti, kot v sedanjosti. Spomnimo se samo življenjske zgodbe svetega Pavla (iz Teb), prvega puščavnika (goduje 15. januarja), ki je 60 let preživel ob nekaj dateljnih s palme, ki je rasla ob votlini, ter pol hlebkca kruha, ki mu ga je prinašal krokar. Spomnimo se na zloglasna nacistična taborišča smrti - v katerih so mnogi vendarle preživeli ob hrani, ki bi danes še majhnemu otroku ne zadoščala za pol enega obroka - oni pa so morali s to hrano še delati! Pa tudi danes imamo ljudi, ki zaradi različnih razlogov (od raznih diet, do verovanj in prepričanj) preživijo ob zelo skromni hrani. Pa vendarle: vsaj nekaj hrane človek mora zaužiti, sicer shira in umre!

Kako je torej mogoče govoriti o zasvojenosti s hrano?

Medicina nas opozarja, da v našem, zahodnem svetu motnje hranjenja sodijo že čisto v vrh, med najbolj razširjena sodobna psihoso-

matska obolenja. Toda ko govorimo o motnjah hranjenja, ne govorimo samo o zasvojenosti s hrano - govorimo tudi o anoreksiji, ki pomeni odklanjanje, zavračanje hrane, govorimo o celi vrsti alergijskih obolenj, ko človekov organizem zavrača, odklanja določeno vrsto hrane... Zasvojenost s hrano je samo ena izmed motenj hranjenja - a dovolj huda in dovolj moteča.

Tudi zasvojenost s hrano ima zelo različne pojavne oblike. Najbolj očitno jo prepoznamo pri 'požeruhih', kot jim včasih slabšalno rečemo - torej pri ljudeh, ki zelo veliko pojedjo, se ne zmorejo zaustaviti pri jedi, ne zmorejo presoditi, kdaj so pojedli dovolj - in se zato prekomerno redijo. To začne sčasoma načenjati njihovo zdravje: zaradi debelosti se začnejo vse manj gibati, srčnožilni sistem je preobremenjen, srce vse težje premaga napore... Prej ali slej se pri predebelih ljudeh pojavijo tudi resne zdravstvene težave! O zasvojenosti s hrano pa lahko govorimo tudi pri ljudeh, ki sicer niso predebeli - nekateri namreč jedo skrivaj, ker se preobila hrane ustrašijo, pa potem prisilno bruhaajo... tej motnji pravimo strokovno 'bulimija'. O zasvojenosti pa lahko govorimo tudi pri odnosu do hrane, ki navidez ne kaže znakov

neke velike nenormalnosti, gre pa za to, da posameznik ne je zato, da bi potešil lakoto, ampak zato, da bi potešil svojo notranjo stisko, napetost, razburjenje, žalost...

Do zasvojenosti s hrano pride na različne načine. Najpreprostejši način je ta, ki je 'najbrž' danes v zahodnem svetu tudi najbolj razširjen. Do njega pride v primerih, ko starši že zelo majhnega otroka pretirano silijo s hrano, ko so pretirano zaskrbljeni nad tem, koliko in kaj otrok poje. Tak otrok sčasoma izgubi odnos do hrane, predvsem občutek za lakoto in občutek, zavedanje, da hrano potrebuje za preživetje. Hrana postane tako nekako sredstvo manipulacije - otrok se nauči, da s hrano 'drži v šahu' svoje starše. Tako postane bodisi nenormalno izbirljen v hrani, zahteven, bodisi prevelik jedec. V obeh primerih pa je zasvojen s hrano, saj hrana zanj nima vloge hranjenja - ampak nekega iskanja pozornosti drugih (staršev), kar mu prinaša ugodje, zadovoljstvo.

Toda srečujemo tudi čisto drugačen proces oblikovanja zasvojenosti s hrano. Oblikuje se pri otroku (lahko pa tudi še kasneje v življenju, pri odrasli osebi), ki v trenutku neke čustvene stiske, osamljenosti, žalosti... seže po hrani - in doživi občutek potešenosti, pomiritve... Če to večkrat ponavlja, se mu utrdi kot nekak vzorec odzivanja na stiske in travme. In imamo problem zasvojenosti!

Kako se odzivati na problem zasvojenosti s hrano? Najboljša je preventiva: zdrav odnos do hrane v družini, preprečevanje izbirljivosti, red pri hrani, načelo, da »pojemo, kar je skuhan«, zmernost v hrani... Pri tem vendarle velja upoštevati, da večje količine hrane, ki jih pojemo ob različnih praznovanjih, še ne povzročajo zasvojenosti! Kadar pa opazimo, da gre že za znake zasvojenosti s hrano, pa je potrebno poiskati pomoč strokovnjaka. Zasvojenost s hrano je namreč zahtevna, trdovratna. Pri zasvojenosti namreč ne moremo narediti tega, kar sicer priporočajo pri vseh drugih zasvojenostih - zahtevati abstinence! Jest je treba tudi v času, ko se zdravimo zaradi zasvojenosti s hrano!

Iz knjige *Sodobno suženjstvo*

Duhovno življenje je objavilo

JURE VOMBERGAR

PRED 70 LETI (1940)

SEPTEMBER

8. Rojaki v Argentini so praznovali **rojstni dan ju-goslovanskega kralja Petra II.** Katoliška zahvalna maša se je vršila v kripti cerkve sv. Roze, pravoslavna pa v ruski cerkvi.

Med 15. in 22. septembrom je **dušni pastir Janez Hladnik obiskal rojake v Rosario, Córdoba, Alta Gracia, Río Ceballos, Malagüño, Santa Fe in Paraná.** Predno je odšel, je sporočil v *Duhovnem življenju*: »Vsi rojaki imate te dneve priliko pred in po maši, da opravite sveto spoved in sprejmete sveto obhajilo. Nikar ne zamudite lepe prilike. Saj prav zato grem na to pot, da bi dal priložnost za božje stvari tudi tistim, kateri ste bolj daleč od Buenos Airesa. Ob tej priliki se lahko opravijo tudi krsti. Če pa ima kdo zadevo kake poroke, prosim, da naj mi to že preje sporoči v Buenos Aires!«

OKTOBER

27. »V Novo Pompejo smo poromali vsako leto na zadnjo nedeljo rožnenskega meseca oktobra. Tudi letos ste povabljeni vsi rojaki, da prihitite v kar najlepšem številu. Spored shoda bo sledeči: najprej se izpostavi Najsvetejše, nato rožni venec in potem nagovor. Po petih litanijah bomo pohiteli v kapelico po svetih stopnicah, kjer bomo vsi skupno zapeli nekaj najlepših pesmic.« »Na shodu se je zbralo kakih 300 naših ljudi, posebno iz Lanusa, Alsine in Piñeyra. Vsi so poleg svojih osebnih želja prinesli eno veliko

skupno prošnjo: molitev za mir, ki je bila obenem tudi zahvala. Saj je res pravo čudo božje dobrote, kako se še more držati naša domovina izven grozot vojne.«

Mladi prekmurski duhovnik, Koloman Kisilak, je takoj po novi maši bil poslan v Argentino. Deloval je v redu Don Oriona in občasno maševal za rojake in tudi kaj napisal za *Duhovno življenje*. V svojem prvem pismu oktobra 1940 med drugim pravi: »*Ka Vam pa naj pišem? Edno predgo mogoče neščete; zato Vam dam samo nekaj dobrih nasvetov. Prvi nasvejt ka Vam ščem dati je ta: jako sigdar združeni v vsakšem oziru v materialskem in v duhovnem; nete gledali samo za sebe, ampak se bote spomnili tudi drugih. In bote združeni če se bote ljubili, če bote v drugih vidli ednoga človeka ustvarjenoga kak Vi. Drugi nasvejt: dragi rojakje, spominjajtes i da naša prva skrb more iti za rešenje naše duše in tudi duše naših bratov. In končam z ednim tretjem nasvejtom za stariše sedanje in bodoče. Če ščete da naš narod ne dopadne doj in mrjé ampak naj rasé sigdar bole močen, dajte njemi dobro mladino, zdravo v teli, posebno pa močno v duši. Vašo deco morete zgójiti kak naj boukše o vseh dolžnostih.*«

PRED 60 LETI (1950)

SEPTEMBER

Društvo Slovencev v Buenos Airesu razpisuje **natečaj za besedilo slovenske narodne himne** za nove nase-ljence in protikomunistične Slovence, ki bi bilo primerno za petje pri narodnih, kakor tudi cerkvenih slovesnostih. Ko bo izbrano besedilo, bo razpisan tudi natečaj za melodijo.

10: Mašo za rojake v **San Justo** je imel Anton Orehar. Veliko Slovencev se je zbralo, pa tudi Hrvatov in Poljakov. Med mašo je pel zbor iz Ramos Mejije. V tem okraju željno čakajo slovenskega kaplana, ki bi omogočil redno nedeljsko slovensko mašo.

17: Rojaki, ki se zbirajo k maši na **Belgrano**, so čestitali za god ravnatelju zavoda, ki je Slovincem zelo naklonjen in jim nudi na razpolago cerkev, dvorano in druge zavodske prostore. Ginjen je slavljeneec Amadeo Moise rekel, da se mora zahvaliti on v svojem imenu in v imenu drugih duhovnikov in gojencev za lep zgled, ki ga dajejo Slovenci.

23: *Pisateljska družina France Balantič* je priredila **recitacijski večer**. Sodelovali so pianist Anton Soler in moški oktet SPZ Gallus. Odbor pisateljske družine je sestavljen takole: predsednik dr. Miro Kovačič (dr. Jože Krivec), tajnik Adolf Škrjanec, odbornik Albin Magister, nadzorstvo Zorko Simčič, člana razsodišča dr. Tine Debeljak in dr. Stanko Kociper.

24: **V Mendoza** je tamkajšnje Društvo Slovencev priredilo **Slomškovo proslavo** v spomin 150-letnice rojstva svetniškega škofa. V kapeli bratov maristov na aveniiji San Martín so imeli lavretanske litanije in blagoslov, nato pa proslavo v dvorani pod kapelo. Po pozdravu ravnatelja Marka Bajuka, predsednika društva, je kaplan Janez Malenšek orisal zasluge Slomška za čast božjo, za Cerkev in za slovenski narod. Govoru je sledilo petje in deklamacije Slomškovih pesmi. Prof. Bajuk je priredil prizor **Blaže in Nežica v nedeljski šoli**, v katerem je nastopilo 10 otrok in nekaj starejših. Pel je mešani cerkveni zbor in posebej ženski zbor. Inž. Marko Bajuk je napovedoval dve uri trajajočo proslavo. Slikar Janez Plahuta je za to priložnost naslikal velik portret Slomška.

OKTOBER

8. SDO je pripravila **Mla-karjevo igro Magdina žrtev** v salezijanski dvorani na Belgrano 3865.

14: **Evharistični dnevi v Lanusu:** ob priliki argentinskega evharističnega kongresa v Rosariu je slov. dušni pastir Janez Hladnik menil, da imajo tudi rojaki dolžnost priključiti se skupnim slovesnostim na medžupni evharistični dan. Tako je pripravil naslednje pobožnosti v kapeli San José de Pompeo, kjer ima redno slov. službo božjo: skupno zbirališče v kapeli, kjer bo priložnost za spoved, nato molitvena ura, ob 23. uri pa odhod z baklami v 2 km oddaljeno mesto Lanus, kjer je bila na trgu pred postajo polnočna maša za moške.

15: Naslednji dan so se spet zbrali pri sv. Jožefu in odšli skupno z zastavo na kraj procesije. Janez Hladnik je vabil predvsem slovenske rojake iz območja Lanusa, Avellanede in Lomas de Zamora.

16: **SPZ Gallus je imel cerkveni koncert** v cerkvi Santa Julia za stroške obnove dvorane, kjer je zbor vabil, pa je pogorela. Večina poslušalcev so bili domačini. Dan prej je Gallus imel koncert v proslavo 400-letnice skladatelja, po katerem ima zbor ime in sicer v dvorani jezuitskega kolegija El Salvador na ulici Callao.

SPZ Gallus si je na občnem zboru meseca februarja izvolil naslednje vodstvo: predsednik Joža Vombergar, podpredsednik Rudi Bras, tajnica Majda Žitnik, blagajnik Jože Markež, arhivarja Marjana Kovač in Peter Rant, gospodar Ivan Rode, nadzorni odbor Sebastjan Kocmur in Roza Golob; razsodišče Lovro Jan.

22: V kolegiju Don Bosco v Ramos Mejiji je bil **2. občni zbor SFZ**. Navzočih je bilo nad 100 fantov, ki so izvolili naslednji odbor: predsednik Avgust Horvat, podpredsednik Peter Klobovs, tajnik Janez Kralj, blagajnik Peter Krajnik, gospodar Nace Grohar, v nadzornem odboru Franc Grom, Viktor Lapanja in Vinko Klemenčič, v razsodišču pa dr. Angel Kalin, Franc Vester in Valentin Bohinec.

22: Na **misijonsko nedeljo** so bile v Buenos Airesu in okolici pri slovenskih mašah misijonske pridige. Popoldne je bila na Belgrano

misijonska molitvena ura, nato pa zborovanje *Družbe za širjenje vere* (DŠV) v salezijanski dvorani. Ladislav Lenček CM je z molitvijo pričel zborovanje, nato je imel France Žužek načelni misijonski govor, v katerem je predvsem naslikal boj dveh sil v današnjem svetu, Cerkve in komunizma, ki tekmujeta v osvojitvi sveta. Vsa dvorana je nato stoje zapela misijonsko himno **Zbudite se, katoličani**. Sledil je referat Irene Lesar o *poslanstvu Pavline Jarricot*, ustanoviteljice DŠV, Marjan Loboda pa je poročal o *delovanju misijonskega odseka*. Deklamacije poezij z misijonsko vsebino sta podala Anica Slemc in Nikolaj Jeločnik. Na koncu so navzoči z odobravanjem sprejeli nekaj misijonskih resolucij in pozdravno pismo vsem slov. misijonarjem, »borcem slovenskega naroda v osvajalni vojski Kristusa Kralja«.

V Mendoza so rojaki imeli v cerkvi Srca Marijinega zelo obiskano molitveno uro za misijone. Kronist v DŽ poroča: »*Ne da bi se bahali, moramo ugotoviti, da je od okrog 350 Slovencev prišlo k uri nad 100 ljudi, dočim je bila za celo Mendoza, ki šteje 100.000 ljudi, ena molitvena ura in je prišlo k njej le okrog 70 oseb. Bog daj, da bi Slovenci ostali zmeraj ponižni in duhovno globoki!*«

29: **Argentinskega evharističnega kongresa v Rosario** se je udeležila tudi skupina rojakov iz Buenos Airesa. Imeli so svojo mašo v kapeli provincialne hiše slovenskih šolskih sester, katere se je udeležilo tudi lepo število Slovencev, ki živijo v Rosario. Mašo in pridigo je imel Anton Orehar. Popoldne so se tudi Slovenci udeležili množične procesije.

29: **Praznik Kristusa Kralja** so Slovenci slovesno praznovali s proslavo v dvorani kolegija šolskih bratov na ulici Riobamba. V imenu fantov in deklet sta nagovorila navzoče Dušan Šušteršič in Mirijam Peršuh. Božidar Fink je imel priložnostni govor o *temeljih pravega kraljestva Kristusa Kralja*, lazarist Lenček pa je ob velikem zemljevidu sveta razložil »naš pogled na svet«. Drugi del proslave je bila igra **Slehernik** v

režiji Nikolaja Jeločnika in sodelovanjem pevskega zbora Gallusa. Proslave se je udeležilo ca. 800 ljudi.

Noviciat so končale in stopile na pot svetega poklica usmiljenih sester sv. Vincencija Pavelskega (v jugoslovanski provinci) tista slovenska dekleta, ki so kmalu po prihodu v Argentino vstopile v to družbo. Te sestre so: Prebil, Štefė, Božnar, Krajnik, Jakoš, Kozjek in Ogriz.

V **mesecu slovenskega verskega tiska** (*Duhovno življenje in Oznaniło*) so poverjeniki obiskali naročnike, da jim olajšajo ureditev naročnine in kaj naberejo za tiskovni sklad obeh listov, ki jih izdaja *Slovensko dušno pastirstvo* (SDP). Več sto ljudi je bilo treba obiskati in uspeh ni izostal.

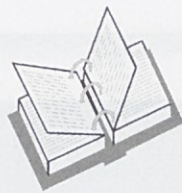
PRED 50 LETI (1960)

SEPTEMBER

4. Osmi socialni dan, kate-rega vsebina je izražena v geslu: **Več socialne pravičnosti in ljubezni**, je bil posvečen vprašanju socialne pravičnosti in ljubezni s ozirom na zdomske Slovence. Pokojni dr. Ivan Ahčin je že na smrtni postelji predlagal tvarino za letošnji socialni dan. To je sprejel *Stalni odbor socialnih dni*, ki ga sestavljajo Janez Majeršič, Avgust Horvat, Jože Šeme in Rudolf Smersu. Prireditelj je bila v prostorih SH in se začela s sv. mašo. Predavali so Jože Rant: **Pravičnost in socialna pravičnost**; Avgust Horvat: **Socialna blaginja - cilj socialne pravičnosti** in prof. Alojzij Geržinič: **Družbeni pomen ljubezni**.

18: Slovenska šolska mladina ima že vrsto let **Slomškovo proslavo**. Letos je bila v Ciudadeli najprej sv. maša s pridigo direktorja Oreharja, nato pa ponovitev Gheonove igre **Mašna strežnika iz Santarema**.

18: Fantje in dekleta iz **Slovenske vasi** v Lanusu so imeli svojo vsakoletno prireditev: skupno sv. mašo, nato nastope otrok in mladine, končno pa razvedrilo.

iz naše kronike

METKA MIZERIT

22: V Slovenski vasi v Lanusu, kjer imajo slovenski lazaristi svoj zavod, so počastili **300-letnico smrti sv. Vincencija Pavelskega**. Program je bil pester: otroški pevski zbor pod vodstvom Zdenke Virant Janove je zapel več pesmi, sledil je govor Maksa Jana, temu pa še kratek prizorček otrok. V drugem delu proslave je Ladislav Lenček CM govoril vaščanom o svojih vtisih s potovanja v Evropo.

OKTOBER

»SDP naproša vse ustanove in organizacije v Velikem Buenos Airesu, da po želji argentinskih škofov v času velikega misijona od 1. do 16. oktobra ne prirejajo prireditve, ki bi kakorkoli motile misijonsko razpoloženje ali pa ovirale rojake, da se ne bi mogli udeležiti misijskih pobožnosti.«

Namesto dobrodelne prireditve, ki bi morala biti prvo nedeljo v oktobru, je SDP to leto uvedlo **dobrodelni teden** za pomoči potrebne rojake. Rojaki morejo izročiti darove raznašalcem Oznani in sodelavcem Vincencijeve konference.

22: **Mladinski dnevi v Mendoza** so se začeli v soboto s predavanji, skupnim kosilom in predstavo igre **Miklova Zala**, katero je po Sketovi povesti priredil rav. Marko Bajuk, režiral pa Rudi Hirschegger. Prvo predavanje **o verskih razmerah v Sloveniji** je pripravil prof. Pavel Slapar, **o odnosu komunizma do kulture s posebnim ozirom na slovenske razmere** pa je imel Ruda Jurčec, predsednik SKA. V nedeljo je bila maša, ki jo je daroval krajevni dušni pastir Jože Horn, nato pa je bil v Slovenskem domu bogat program: telovadni nastopi fantov, deklet in naraščaja ter razstava ročnih del.

23: **Na misijonsko** nedeljo so bile maše po slovenskih verskih središčih z misijonsko pridigo in darovanjem za misijone. V Ramos Mejiji je bila popoldne misijonska molitvena ura. Po uri so se rojaki zbrali v cerkveni dvorani, kjer je Ladislav Lenček CM govoril o

»**VELIKI ODER SVETA**« **NA TURNEJI PO SLOVENIJI**. Želja predstaviti v Sloveniji

Veliki oder sveta se režiserju Blažu Mikliču ni izpolnila. Kratek čas pred turnejo je odšel k Bogu uživati neminljivo srečo vernega kristjana. Režijo igre je prevzela Ivana Tekavec in pod njenim vodstvom je igralska skupina Našega doma San Justo odpotovala v Slovenijo. Skupino so sestavljali sledeči igralci: Veronika Malovrh, Sonia Modic, Marta Urbančič Oblak, Stanko Jelen, Albi Klarreich, Janez Krajnik, Toni Rován, Marko Štrubelj in Ivo Urbančič. Za tehniko je skrbel Luka Štrubelj. Postavitev odra Lojze Erjavca in Lado Indihar. Maskiranje Berni Juhant in Nadja Kogovšek Klarreich. Scena je bila delo g. Toneta Oblaka, koordinacija pa Mirjam Oblak.

Igro so predstavili 8. junija v Šentjoštu. 9. junija na Primskovem pri Kranju. 10. junija v Ivančni Gorici; 11. v Grobljah pri Domžalah; 12. v Železni Kapli na Koroškem; 13. v Tuhinju. Nato so imeli en dan oddiha. V tem času so poromali na Brezje ter obiskali Bled in Bohinj. 15. junija so zelo uspešno nastopili v Mestnem gledališču v Ljubljani. Povsod so poželi uspeh in pohvalo. Domačini so jim povsod radi priskočili na pomoč in jim prijazno postregli. Igralci

in spremljevalci so se utrujeni in veseli nad uspešno turnejo vrnili v Argentino v zavesti, da so domovini Sloveniji pokazali, da tukaj gojijo vrednote slovenstva in krščanstva.

V soboto, 18. junija, so se **UČENCI IN UČITELJSTVO BARAGOVE ŠOLE ZBRALI K SPOMINSKI PROSLAVI**. Gledali so film o domobranstvu, kako so možje in fantje branili življenje in vero svojih dragih. Leta 1945 je bilo umorjenih dvanajst tisoč domobrancev. Med predvajanjem filma so peli: *Mi legionarji* in *Naprej zastava slave*. Pred spominsko ploščo je g. Jaka Barle molil za pokojne in se spomnil Lojzeta Grozdeta. Učenci sedmega in osmega razreda so recitali Šarlikevo *Ki je za nas krvavi pot potil*. Naših junakov ne smemo pozabiti. Učenci so skupaj z duhovnikom molili za pokoj njihovih duš in za mir na svetu.

MLADINSKO DUHOVNO SREČANJE je bilo v ponedeljek, 21. junija, **V SLOMŠKOVEM DOMU**. Voditelj srečanja je bil duhovnik Alejandro Díaz. Prisotna sta bila tudi mladinski duhovni vodja g. Franci Cukjati in g. Janez Cerar, ki je bil na obisku v Buenos Airesu. Najprej je duhovnik povedal, kako se je odločil za duhovniški poklic, nato so mladi gledali španski film

misijonskih vtisih s svojega potovanja po Evropi in severni Afriki ter svoje govorenje spremljal s skioptičnimi slikami.

30: **Ob prvi obletnici smrti nepozabnega škofa dr. Gregorija Rožmana** se je 1000 rojakov iz velikega Buenos Airesa zbralo k spominski proslavi na praznik Kristusa Kralja. Proslava se je začela z mašo, nato pa se je nadaljevala v dvorani na Yapeyú. Slavnostni govornik je bil Miloš Stare. Krajši govor v kasteljanščini je imel Vital Ašič. Po

govoru je pevski zbor Gallus prvič izvajal oratorij **Irenej Friderik Baraga**. Besedilo je sestavil dr. Tine Debeljak, uglasbil pa ga je prof. Lojze Geržinič.

Za prvo obletnico smrti škofa Rožmana je dr. Filip Žakelj napisal knjigo iz njegovega življenja z naslovom **Marija slovenskega naroda ne bo zapustila**. Knjiga prikazuje škofa kot pastirja v najtežjih časih naše zgodovine, učitelja v dobi zmot in zablod. Knjigo je izdalo *Slovensko dušno pastirstvo* (SDP).

o AIDSU. Skupno so kosili 'patys' pečene na žaru. Po kosilu so imeli razgovor o homoseksualnosti, kar je danes zelo aktualna tema. Dan so zaključili s sveto mašo, pri kateri so mladi sodelovali s petjem. Po končanem obredu so še skupaj malicali in se zahvalili duhovnikom, ki so vodili razgovor. Dan je bil zelo koristen za mlade, ki hočejo živeti po krščanskih načelih v današnjem zmedenem svetu.

V BALANTIČEVI ŠOLI SO SE v soboto, 26. junija, **POKLONILI DOMOBRANČEM IN TUDI PROSLAVILI DAN DRŽAVNOSTI.** Slovesnost je povezovala voditeljica šole gospa Irena Urbančič Poglajen. Otroci so s pomočjo učiteljic in staršev pripravili razstavo, kjer so orisali junijski križev pot njihovih družin. Sprejeli so slovensko zastavo in zapeli himno. Gospa Alenka Belič je opisala družinsko tragedijo. Učenci petega in šestega razreda so recitali Kunčičevo *Vnuk poje*.

V drugem delu so praznovali Dan državnosti. Najprej so nastopili najmlajši iz vrtca. Sledil je prizor *Pozdravljena Slovenija*, ki so ga predstavili otroci 1., 2., 3. in 4. razreda. Gospa Irena se je zahvalila družinam za sodelovanje pri pripravi razstave, ki je ostal v kletnih prostorih Doma, da se jo lahko ogleda čim več ljudi. Ob koncu so vsi skupaj zapeli pesem *Slovenija v svetu*.

DAN DRŽAVNOSTI SO PRAZNOVALI TUDI V MENDOZI. Zapeli so argentinsko in slovensko himno. Nikolaj Štumberger je recitiral pesem *Mati Slovenija*, nato pa še Davorin Hirschegger *Pozdravljena Slovenija*. Za konec so napili Sloveniji ob njeni 19. obletnici.

OBČNI ZBOR DRUŠTVA SLOVENCEV V MENDOZI je bil na Dan državnosti, 25. junija. Izvolili so nov odbor, ki je sestavljen takole: predsednik Milan

Ramoščana Pavla in Tone Škraba na obisku pri sinu Danielu in hčerki Andreji v Sloveniji

Nemanič, podpredsednik Janez Štirn, tajnik Božidar Bajuk, blagajnik Jože Štirn, gospodar Aleksander Hirschegger, kulturni referent Miha Bajda, odborniki: Marija Helena Bajda, Tine Šmon, Marjan Bajda, namestniki: Nikolaj Štumberger, Davorin Hirschegger in Anica Grintal; nadzorni odbor: Maks Ovčjak, Peter Slovaš in Jože Kralj; razsodišče: Stanko Grebenc in Frida Bajda.

Voditelji odsekov so sledeči: za šolski odbor Rezka Novak, gledališče Davorin Hirschegger, planinski odsek Tomaž Bajda, mladinske organizacije Nikolaj Štumberger in Astrid Llanos, likovni odsek Rosita Klivec, pevski zbor Anica Grintal, Zveza mater in žena Marta Pregelj in knjigovodkinja Darinka Žumer.

ALOJZIJEVA PROSLAVA OSNOVNOŠOLSKIH OTROK je bila v nedeljo, 4. julija. Sv. mašo je daroval g. Franci Cukjati za vse pokojne učitelje in katehete slovenskih šol. Pri pridigi je govoril o dveh zavetnikih mladine, ki sta sv. Alojzij in blaženi Lojze Grozde. Vodstvo maše in prošnje so bile na skrbi Jegličeve šole ABC; petje pa

Balantičeve šole.

Pred spomenikom so se otroci z učiteljstvom poklonili žrtvam komunizma. Učenke Prešernove šole so recitirale Balantičevo pesem *Pot brez konca*. Šolska referenka Zedinjene Slovenije ga. Alenka Prijatelj Schiffrer je povedala nekaj misli o Lojzetu Grozdetu.

V dvorani škofa Rožmana je bila **ODRSKA PREDSTAVA »NAŠ CIRKUS«**, ki jo je pripravila **SLOMŠKOVA ŠOLA**. Direktor cirkusa Marcelo Brula je povabil k sodelovanju tudi male gledalce. Najprej so zaplesali mali pajaci. Potem je direktor pokazal nekaj čarovnij. Plesali so tudi mali zajčki. Vsi skupaj so zapeli pesem *Moj klo-buk*. Skupina pajacev

je pokazala kaj so se naučili v žonglerski šoli. Plesalci so zarajali z zastavicami; vsi skupaj pa zapeli pesem *Naša koklja*. Na koncu so v dvorano spustili balone; otroci so jih bili zelo veseli.

Gospa Alenka Prijatelj Schiffrer se je zahvalila vsem sodelujočim. Voditeljica Slomškove šole ga. Mateja Hribar Šmalc je imenovala posameznike, ki so sodelovali, pri prireditvi: Marcelo Brula (zamisel, režija in petje); Marta Selan Brula (pomoč pri glasbi); Gabrijela Malovrh (ples); Andrea Quadri Brula (scena); Anka Smole Kokalj (obleke); Dani Cestnik, Aleks Šuc in Tomaž Kinkelj (luči in zvok); Nani Šušteršič in Marjana Poznič Mazières (prevod pesmi), Štefan Godec (maskiranje). Vsi so se potrudili, da je prireditev lepo uspela.

ZVEZA SLOVENSkih MATEr IN ŽENA JE IMELA SVOJ REDNI SESTANEK v četrtek, 8. julija, **V SLOVENSKI HIŠI**. Vodila ga je predsednica ga. Pavlina Dobovšek. Predaval pa je dr. Jure Rode o temi: »Biti kristjan danes«.

V soboto, 10. julija, so **V BARAGOVŠOLI V SLOVENSKI VASI PRAZNOVALI DAN DRŽAVNOSTI**. Otroci so se zbrali v dvorani Hladnikovega doma. Po petju obeh himen je učiteljica otrokom povedala, da država Slovenija praznuje 19 let in kako smo praznovali njeno rojstvo na trgu San Martín in v katedrali. Nato so učenci četrtega in petega razreda recitali Kunčičevo pesem *Vnuk poje*. Vsi skupaj pa so nato zapeli *Moja Slovenija*. Sledil je pouk, kjer so otroci igranje spoznavali Slovenijo in primerjali Slovenijo in Argentino. Spoznali so, da v srcu nosijo dve domovini, ki ju ljubijo in spoštujejo.

KOSILO UPOKOJENCEV je bilo v nedeljo, 11. julija, **V NAŠEM DOMU V SAN JUSTU**. Predsednica gospa Mici Malavašič Casullo jih je prisrčno pozdravila. Obiskala jih je tudi skupina za folkloro in harmonikar jih je razveselil, ker jim je zaigral venček narodnih pesmi. Sledilo je okusno kosilo. Popoldne jim je lic. Emi Urbančič predavala na temo:

»Najnujnejše smernice za zdravstveno varstvo«. Pri srečelovu so lepi dobitki razveselili številna obiskovalce. Po kavi so se upokojenci veseli razšli, saj so preživeli lep dan v prijetni družbi.

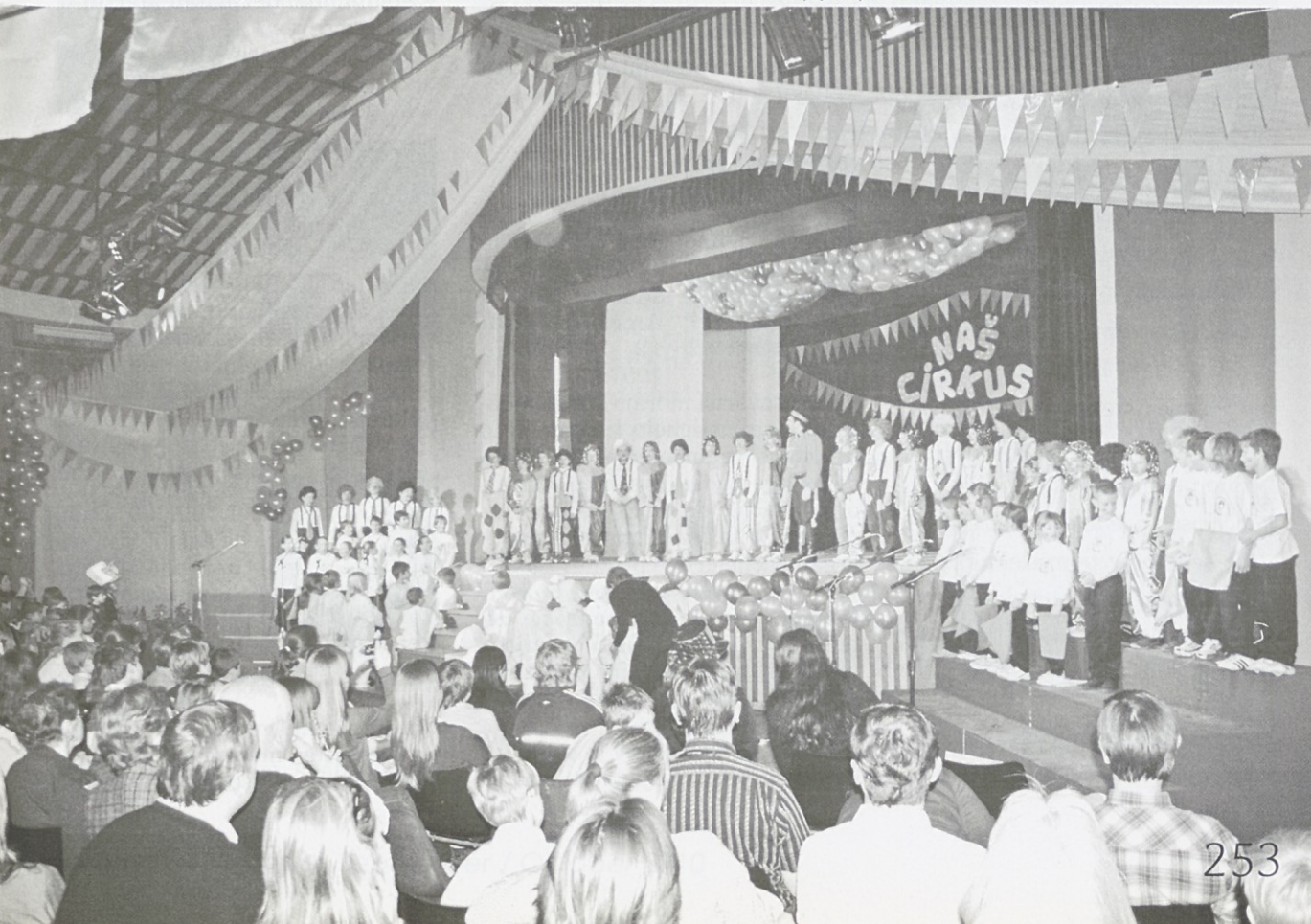
ZVEZA SLOVENSKIH MATER IN ŽENA ODSEK SAN MARTIN JE IMELA SVOJ REDNI SESTANEK v četrtek, 15. julija. Vodila ga je predsednica ga. Polona Makek. Predaval je dr. Jure Rode na temo: »Biti kristjan danes«.

SREČANJE FOLKLORNIH SKUPIN je bilo na državni praznik, 9. julija, **V NAŠEM DOMU V SAN JUSTU**. Predstavilo se je šest skupin. Oder je mojstrsko pripravil g. Tone Oblak. Napovedovalec večera je bil Gregor Modic, ki je izrekel vsem prisrčno dobrodošlico, posebno še voditeljem seminarja slovenskih ljudskih plesov, ki so prišli iz Slovenije. Ti so: Tomaž Simetinger, Tanja Drašler in Tomaž Tampuš. Seminar je potekal od 7. do 13. julija. Pri prireditvi so najprej zapeli obe državni himni in

napovedali spored plesov. Prva je nastopila mlajša skupina Mladike s plesnim prizorom meščanskih otrok. Sledila je skupina s Pristave, ki je zaplesala prekmurske pleske. Druga skupina Mladike se je predstavila z osmico. Gostje iz Rosaria »Vesel slovenski duh« so zaplesali pleske iz Razkrižja. Najmlajši člani Mladike so se sprehajali ob zvokih narodne glasbe. Skupina Maribor iz Carapachaya je zaplesala dolenske pleske. Nastopili so tudi otroci iz Slovenske vasi v gorenjskih narodnih nošah ter četrta skupina Mladike s primorskimi plesi.

Med odmorom so se vsi podprli z dobrotami iz sanjuške kuhinje ter si ogledali razstavo ročnih del. V drugem delu je 23 otrok Mladike nastopilo s prizorom »Jaz sem muzikant«. Druga skupina Mladike je uprizorila meščanske igre. Folklorna skupina iz Slovenske vasi je zaplesala v gorenjskih narodnih nošah »eno po domače«. Skupina iz Rosaria se je predstavila s plesi iz zgornje Savinjske doline. Pristavska skupina

Igra »Naš cirkus« v režiji Marcela Brula in izvedbi Slomškove šole za Alojzijevo proslavo. Foto Pavel Brula

Križem po svetu in času

je presenetila s plesi iz Bele krajine, na Gorenjsko pa nas je popeljala skupina Maribor. Zadnji dve točki je predstavila skupina Mladika s prekmurskimi plesi.

Ob koncu so se vsi nastopajoči zbrali pred odrom za skupni pozdrav. Napovedovalec se je zahvalil vsem nastopajočim, posebej še voditeljem posameznih skupin. Vse zbrane je nagovoril še Tomaž Simetinger, očaran nad veliko slovensko družino. Težo večera je nosila folklorna skupina Mladika, ki je v sedmih letih, pod vodstvom prof. Mirjam Mehle Javoršek, številčno in kakovostno lepo narasla. Vsi udeleženci so doživeli lep slovenski večer.

Vrabček je ležal na hrbtu in molel obe nogi proti nebu. Mimo je priletela lastovica in začudeno vprašala:

„Kaj pa ti je, vranček? Si morda bolan, ali celo mrtev?“

„Ne, nisem ne bolan ne mrtev,“ je odgovoril vrabček.

„Zakaj pa si potem tako čudno negiben?“

„Kaj ne vidiš? na svojih nogah držim celo nebo. Če jih le malo skrčim, bo nebo padlo na zemljo in se razletelo na tisoč koščkov.“

Ko je to rekel, se je z bližnjega drevesa odtrgal list in tiho padal proti zemlji. Vrabček se ga je tako prestrašil, da se je brez pomisleka postavil na noge in odletel, kolikor hitro je mogel. Nebo pa je ostalo prav tam, kot je bilo.

Med čez 600 okostnjaki, ki so jih odkrili v HUIDI JAMI, nas najbolj pretrese lobanja, v kateri se je bliščal PRISTAN, ki nosi vtisnjen datum 4.12.1937. Četrty december je DAN GODU SVETE BARBARE, mučenice, po kateri se imenuje rov, v katerem so bile žrtve zazidane. Zanimivo, da je bilo med to množico trupel najdeno prav to truplo s prstanom.

Slikarka MARJETKA DOLINAR, ki je bila naprošena, da umetniško ponazori trpljenje teh žrtev, pa je ugotovila, da je njena mama nosila ime Barbara in so doma ravno na 4. december gođovali. Sveto Barbaro pa upodabljajo tudi v družbi s SVETO MARJETO.

Ali je možno misliti na naključje?

Kitajski komunistični revolucionar MAO TSE-TUNG je svojim pristašem v Južni Ameriki pisal 12. februarja 1957:

»... vsi tovariši morajo dobiti možnost, da pronicnejo v samo srce Cerkve... z namenom, da razvijejo delovanje znotraj vseh cerkvenih organizacij... da povzročajo notranje delitve in da nahujskajo verske organizacije druge proti drugim.«

»Sole, ki jih ustanovi in vodi Cerkev, so idealno področje za naš vdor. Naj se veselo družijo z ravnatelji, profesorji in učenci, naj skušajo prodreti v sam vrh cerkva.«

»Katoliška Cerkev je v službi imperializma in jo je treba uničiti

od vrha do temeljev.«

Ali so se duhovniki, pristaši »teologije osvoboditve«, navdihovali po teh navodilih?

Ko je v decembru l. 1954 peronistična vlada sprožila preganjanje Cerkve, je dospela v Buenos Aires izbrana delegacija kluba LIONS INTERNATIONAL (Club de Leones), na čelu katere je bil podpredsednik svetovnega kluba H. Valenzuela García. Na domu argentinskih predsednikov v Olivosu so podelili najvišje odlikovanje »Red za leonske zasluge« predsedniku Peronu, podpredsedniku A. Teisaire, ministru za vzgojo A. Méndez-u San Martín-u in drugim.

Ali so jih zaslužili za nasprotovanje Cerkvi?

volkovi.«

Jih je tedaj že videl in spoznal njihovo čud?

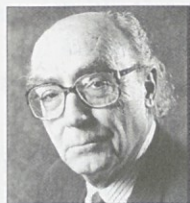
N a j m a n j 1.700.000 ljudi je dala v času od aprila 1975 do januarja 1979 pobiti komunistična partija KAMPUCHE v KAMBODŽI.

Od obtoženih morilcev je bil edino profesor matematike KAIG GUEKEAU, ki so ga imenovali

DUCH, zmožen obžalovati za zločine in prositi za odpuščanje. Na sojenju je imel na mizi pred seboj Sveto pismo, kar razloži njegovo samoobsodbo in kesanje.

Bi bil lahko zgled kakemu slovenskemu ubijalcu?

+

Mestni očetje važnega portugalskega mesta OPORTO so volili proti predlogu, da bi v mestu poimenovali eno ulico

po pisatelju, nobelovem nagrajencu l. 1998, JOSE-ju SARAMAGO-ju. V svoji knjigi *Evangelij po Jezusu Kristusu* je namreč žalil katoličane in na sploh je njegov jezik v svojih delih precej nedostojen in pouličen.

+

Leta 2009 je bilo že 210 let, odkar se je prikazala Marija v kraju LAVANG v VIETNAMU, ki je bilo dolgo časa edino prikazovanje v Aziji. Vietnamci romajo k tej Mariji množično,

tako da ob velikih slovesnostih pride tudi do 200.000 vernikov.

+

5. septembra leta 1951 je Vatikan poslal škofiji v Ljubljano dar 5.000 izvodov katoliškega katekizma in 5.000 izvodov krščanskega nauka, ki so bili natisnjeni leta 1948 pri HERDERJU na Dunaju. Pošiljka je dospela v Ljubljano ravno v tednu, ko se je v Velikih Laščah pripravljala proslava 400-letnice slovenske knjige, Trubarjevega katekizma.

+

Partizani so zažgali CERKEV v ŽUŽEMBERKU na Dolenjskem 4. maja 1944. leta na DAN SV. FLORIJANA, zavetnika proti ognju in gasilcev.

+

Na dan svojega škofovskega

posvečenja je SKOF ANTON VOVK takole govoril: »Za znak posebnih božjih načrtov pa smatram to, da sem izbran za pomožnega škofa sedežu,

ki je redno zaseden po našem trpinu in doslednem spoznavalcu božjega in cerkvenega nauka, DR. GREGORIJA ROŽMANA. Težo križa je med nami nosil, jo sedaj okuša, pa naj mu tudi plačilo ne izostane!«

+

13. julija 1917 je MARIJA v FATIMI napovedala nebesne pojave. Ko boste videli noč, obsi-

jano z neznano svetlobo, vedite, da je to znamenje, ki vam ga pošilja Bog, da bo kaznoval svet... z vojsko, lakoto in preganjanjem Cerkve in sv. očeta.«

25. februarja 1938 se je v

poznih večernih urah, okoli desetih, nad Ljubljano pokazala VELIKANSKA SVETLOBA. 12. marca je Hitler vdrl v Avstrijo in jo 13. marca priključil Nemčiji. Čez eno leto, 1. septembra, je napadel Poljsko in začel II. svetovno vojno, ki je, po Marijinih besedah, prinesla kazen božjo svetu zaradi njegovih hudobij.«

Neki mož pripoveduje, kako je nekega viharnega zimskega večera odprl vrata poznemu obiskovalcu. Zunaj je stal star možak, ki ga je poznal. Večkrat je prišel mimo, potrkal in mu podal roko. Nikoli ni spregovoril besede, ampak je samo gledal z zapitimi očmi. Na ramenih je imel palico, na njej pa vrečo, v katero je zlagal vse, kar je dobil.

Tega zimskega večera mu je mož dal na plešasto glavo volneno kapo, saj ga je gotovo zeblo. Možakar se je nato zamajal, potem pa brez besed odšel.

Dva dni zatem je prišel grobar in možu ponudil čudovito izrezljano palico. Vprašal je, če bi jo morda kupil, kajti vedel je, da mož vneto zbira palice. Palica je bila last nekega starega možakarja, ki ga je včeraj pokopal. Ker pokojni ni imel nobenega denarja, si je grobar vzel palico kot plačilo za opravljeno delo. Mož je vzel palico, jo plačal in grobarju naročil, naj pokojnemu naredi križ na grob. Predno je odšel, ga je še vprašal, kdaj je možakar umrl.

»Pravzaprav ni umrl, ampak zmrznil,« se je glasil odgovor.

Tedaj se je mož spomnil svojega poznega obiskovalca in spoznal palico. Spomnil pa se je tudi, da ima sobo za goste, v njej toplo posteljo, mizo in stol. Tisti večer mu je od večerje ostalo tudi nekaj juhe in kos kruha. Toda: umazanega, mokrega in po vinu zaudarjajočega možakarja vendar ni mogel spustiti v svojo čisto sobo! Še uši in bolhe bi dobil!

Ko se je spominjal vsega tega, so se mu v misli vrinile tudi tele: zlo, ki smo ga naredili, nam bo Bog že odpustil, težko pa je odpustljivo dobro, ki ga nismo hoteli narediti.

malo za šalo...

HOGARTH

Slovečega london-skega slikarja Williama Hogartha je bogat, a zelo skop plemič naprosil, da bi mu naslikal za slavnostno dvorano nove palače velikansko fresko, ki naj bi kazala prehod Judov čez Rdeče morje. Slikar je zahteval za delo sto goldinarjev, plemič pa mu je ponujal samo dvajset. Tedaj je slikar rekel:

»Zdajle sem v denarni stiski, zato bom prevzel delo tudi za ta denar, če mi plačate vnaprej.«

Ko je dobil denar in ključ od dvorane, je odšel in poiskal pleskarja. Še preden je naslednje jutro plemič zlezel iz pernic, je bila vsa stena prepleškana z rdečo barvo. Hogarth je poklical hišnega gospodarja in rekel:

»Delo je opravljeno.«

»Kaj je opravljeno? Kaj naj to pomeni?«

»Rdeče morje.«

»Rdeče morje? Kje pa je faraon s svojimi vojščaki?«

»Utonil je,« skomizgne slikar z rameni.

»In otroci Izraelovi?« prebledi vitez.

»Ti so pa že na drugi strani in jih ni mogoče več videti.«

MAGNANI

Italijanska gledališka in filmska igralka Anna Magnani je prišla v zlatarno in vprašala za ceno

zlate zaponke.

»Dvesto tisoč lir,« je odgovoril prodajalec.

»Presneto!« je vzkliknila igralka, »kaj pa onale?«

»Dva presneto,« je smehljaje se odgovoril prodajalec.

UVOŽENO IZ SLOVENIJE

- Ljudje čedalje glasneje molčijo.
- Še nobene okrogle mize ni bilo o tem, zakaj je propadel komunizem.
- V 20. stoletju so izbrisali etiko, za vsak primer.
- Kučan išče levo stranko, ki bi jo podpiral, a so zanj vse premalo leve.
- Poskusili so z Marxom, ni šlo; Stalin jih je razočaral; zdaj stavijo na etiko, a ne vedo, kaj je to.
- Največ zločinov se je zgodilo po vojni.
- Naj gospod Pahor za začetek sprejme odgovornost za mučno preteklost, ki so jo ustvarili njegovi starejši kolegi.
- Kučan bi moral javno spregovoriti o Titovih pobojih jugoslovanskih komunistov v Moskvi, ta zločin je bil začetek njegove krvave kariere.
- Ljubite svoje sovražnike, ampak samo platonsko!
- Revolucija se lahko ponovi samo kot farsa!
- Filozof Žižek je Golobičja preimenoval v slovenskega Stalina; smo zares že v stalinizmu?
- Naše zgodovine ne boste našli v knjigah in šolskih učbenikih, temveč pod zemljo po vsej Sloveniji.

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVija - Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo

Direktor: mons. dr. Jure Rode - **Urednik:** Stane Snoj - **Člani uredniškega odbora:** Marjana Batagelj, Metka Mizerit in arh. Jure Vomberger - **Oblikovanje in prelom:** Rozka Snoj - Ramón L. Falcón 4158, C1407GSR Buenos Aires, Argentina - Tel: +54-11-4636-0841 - Fax: +54-11-4636-2421 - E-mail: dusno_pastirstvo@ciudad.com.ar - Registro de la Propiedad Intelectual N° 90.877 - **Tisk:** Talleres Gráficos VILKO S.R.L. - California 2750 C1289ABJ Buenos Aires, Argentina - Tel: +54-11-4301-5040 - E-mail: info@vilko.com.ar

POVERJENIKI: ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. - **ZDA:** Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA - **ITALIJA:** Trst: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia - **Gorica:** Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. - **AVSTRIJA:** Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA: ARGENTINA: po raznašalcih: \$170; po pošti: \$220 - Bariloche: \$200 - **OBMEJNE DRŽAVE:** DŽ+BS: USD 90; brez BS: USD 65 - **AMERIKA:** DŽ+BS: USD 110; brez BS: USD 75 - **EUROPA:** DŽ+BS: €100; brez BS: €70 - **OSTALE DRŽAVE:** DŽ+BS: USD 120; brez BS: USD 80. - Pošiljanje po več izvodov skupaj zniža poštno stroške - **Denarna nakazila na bančni (ne osebni) ček na ime: Jorge Rode, Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires, Argentina** - Duhovno življenje izhaja s podporo Urada za Slovence v tujini in po svetu RS

Dve svetli zvezdi na slovenskem

nebu - Dr. Nadislava Laharnar 225

Jezus, človek majhnih števil -

François X. Nguyen van Thuân 226

Nameni Apostolata molitve - F.K. 228

Vincenski Pavelski - Silvester Čuk 230

Bog večkrat izbere najšibkejše

- S. Favstina Kowalska 231

Božjo podobo je mogoče odkriti

v vsakem človeku - Tomáš Špidlík 232

Binkošti ali ura in doba Cerkve

- Msgr. Carlos Osoro - Prevedel

Marjan Hribar 234

Oče prostozidar, sin katoliški

kardinal in blaženi sv. Cerkve

- M.Š. 235

Patriarh Kiril je obiskal grobišče v

Katynu - Prevedel Marjan Hribar ... 235

Petdesetletnica smrti škofa

Rožmana - Anton Drobnič 236

»Preljubo veselje, oj kje si

domá?« - Dr. Nadislava Laharnar ... 238

Dvajset dežel proti Evropskemu

sodišču in za razpelo

- Gregor Puppink 241

Jim Caviezel in njegova vloga v

filmu »Pasion« - Prevedel

Stane Snoj 243

Pater Pij - Življenje zunaj

samostana 245

Zasvojenost s hrano

- Bogdan Žorž 248

Duhovno življenje je objavilo

- Jure Vomberger 249

Iz naše kronike - Metka Mizerit 251

Križem po svetu in času - M.Š. 253

SLOVENSKI DAN IN 50. OBLETNICA V SAN MARTINU

Foto Mikaela Podržaj

**SLOVENSKI DAN IN 50. OBLETNICA
V SAN MARTINU**

Foto Mikaela Podržaj

